

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

REALIZACJI MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

DLA TERENU W SĄSIEDZTWIE GMINY RZECZENICA W OBRĘBIE DYMINEK W GMINIE BIAŁY BÓR

Opracowanie:

dr Wojciech Staszek

Gdynia, sierpień 2025 r.

(wersja po opinii RDOŚ Szczecin z dnia 21.07.2025 znak: WPS.410.100.2025.AM)

SPIS TREŚCI

0. Streszczenie	1
1. Wprowadzenie	7
1.1. Podstawy prawne opracowania	7
1.2. Metodyka opracowania i źródła danych	7
1.3. Cel i zakres prognozy	8
2. Struktura środowiska terenu objętego planem	9
2.1. Położenie obszaru opracowania	9
2.2. Środowisko abiotyczne – zarys fizjograficzny	9
2.3. Roślinność	16
2.4. Fauna	18
2.4.1. Ptaki	18
2.4.2. Nietoperze	25
2.4.3. Pozostała fauna	26
3. Ochrona przyrody i krajobrazu	28
3.1. Obszary i obiekty chronione	28
3.2. Projektowane formy ochrony przyrody	29
3.3. Walory krajobrazowe	29
4. Diagnoza stanu środowiska	30
4.1. Źródła i stan antropizacji środowiska przyrodniczego	30
4.2. Ocena odporności środowiska na obciążenie antropogeniczne oraz zdolności do regeneracji	34
5. Charakterystyka ustaleń projektu planu	35
5.1. Powiązania z innymi dokumentami planistycznymi	35
5.2. Ustalenia projektu planu	36
6. Analiza i ocena oddziaływań wynikających z realizacji ustaleń planu na środowisko	38
6.1. Zmiany przeznaczenia terenu i spodziewane skutki środowiskowe	38
6.2. Oddziaływanie na rzeźbę terenu, powierzchnię ziemi i gleby	38
6.3. Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne	39
6.4. Oddziaływania na powietrze atmosferyczne i klimat	39
6.5. Oddziaływania w zakresie hałasu i pól elektromagnetycznych – wpływ na warunki życia człowieka	39
6.6. Oddziaływanie na szatę roślinną	41
6.7. Oddziaływanie na awifaunę	41
6.8. Oddziaływanie na nietoperze i faunę lądową	42
6.9. Oddziaływanie na krajobraz	42
6.10. Środowisko kulturowe	43
6.11. Sytuacje awaryjne	43
6.12. Oddziaływania skumulowane i transgraniczne	43
6.13. Potencjalne zmiany środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu ...	43
6.14. Rozwiązania alternatywne w stosunku do przedstawionych w dokumencie	43
7. Problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu	44
7.1. Uwarunkowania ochrony przyrody w tym obszary Natura 2000	44
7.2. Ocena zgodności z przepisami prawnej ochrony przyrody	44
7.3. Ochrona zasobów użytkowych	45
7.4. Cele ochrony środowiska na szczeblu wspólnotowym i krajowym istotne z punktu widzenia analizowanego dokumentu	46
8. Uwarunkowania ochrony środowiska kulturowego	46
9. Minimalizacja oddziaływań na środowisko	47
10. Monitoring oddziaływania ustaleń planu na środowisko	47
11. Literatura i materiały archiwalne	48

ZAŁĄCZNIKI:

Załącznik 1. Oświadczenie autora o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2 Ustawy z dnia 3 października 2008 r.

Załącznik 2. Pisma RDOŚ Gdańsk i RDOŚ Szczecin w sprawie stref ochronnych ptaków

Załącznik 3. Prognoza oddziaływania na środowisko – synteza (mapa)

0. STRESZCZENIE

Prognoza wpływu na środowisko dotyczy ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu w sąsiedztwie Gminy Rzeczenica w obrębie Dyminek w Gminie Biały Bór (dalej: Plan). Obszar opracowania obejmuje łącznie powierzchnię 178,0 ha. Dominuje rzeźba równinna, płaska, typowa dla równin sandrowych, lokalnie lekko falista, rozwinięta zasadniczo w poziomie ok. 155,0-160,0 m n.p.m. Wzdłuż północno-wschodniej granicy przebiega dolina rzeki Białej – o założeniu rynnowym. W dolinie tej znajduje się udokumentowane źródło kredy jeziornej „Jeziernik” (ID systemu MIDAS: 159). Źródło obejmuje powierzchnię 26,52 ha, z czego w granicach opracowania znajduje się 13,4 ha. W granicach obszaru opracowania występowanie elementów sieci hydrograficznej jest ograniczone do obszaru doliny rynnowej, wykorzystywanej przez rzekę Białą, ponadto występują tu 2 naturalne niewielkie jeziora – pow. 2,9 ha i 0,3 ha oraz szereg antropogenicznych zbiorników powyroboiskowych o łącznej powierzchni całkowitej ok. 15,1 ha, z czego w granicach planu – ok. 6,5 ha. Pod względem użytkowania powierzchni grunty orne zajmują ponad 55% powierzchni, a tereny leśne blisko 31%. Występują tu także nieużytki (10% powierzchni) i wody powierzchniowe (w części północno-wschodniej – dolina Białej). Użytki zielone (pastwiska trwałe) obejmują niecały 1% powierzchni.

Obszar charakteryzuje się słabymi warunkami glebowymi dla rolnictwa. Dominują gleby brunatne wylugowane wykształcone z piasków słabogliniastych na piaskach luźnych. Pod względem użytkowym przeważają zdecydowanie gleby V i VI klasy bonitacyjnej.

Obszar opracowania planu został częściowo objęty rocznym monitoringiem przedrealizacyjnym w zakresie badań ptaków i nietoperzy pod kątem planowanej lokalizacji farmy wiatrowej, prowadzonym w zasadniczej części poza jego obszarem – w granicach sąsiedniej gminy Rzeczenica (woj. pomorskie). Wyniki tych badań przedstawiono szczegółowo w rozdz. 2.4.1 i 2.4.2 niniejszej Prognozy. Na obszarze opracowania stwierdzono niewielkie natężenie migracji i brak występowania tras i korytarzy migracyjnych i niewielkie zróżnicowanie gatunkowe awifauny lęgowej. Rejon występowania najcenniejszych gatunków ptaków lęgowych (błotniak stawowy, bąk, żuraw) znajduje się w dolinie Białej, przy północno-zachodniej granicy Planu. W trakcie badań na terenie tym stwierdzono występowanie niewielkiego noclegowiska łabędzi krzykliwych, jednak zdecydowana większość koncentracji ptaków miała miejsce w dużych odległościach > 3 km od granic omawianego obszaru.

Na obszarze opracowania można oczekiwać występowania 7 gatunków nietoperzy. Najczęściej rejestrowanymi gatunkami były: borowiec wielki (blisko 48% zarejestrowanych kontaktów) i karlik większy. Nie zarejestrowano aktywności nietoperzy należących do gatunków tzw. specjalnej troski. Rejon obszaru opracowania charakteryzował się niewielką aktywnością nietoperzy w okresie wiosennym i późnej jesieni, jednak natężenie wykorzystania przestrzeni wzrosło w okresie czerwiec – wrzesień do wartości wysokich i bardzo wysokich.

Pod względem struktury fauny teriofauny obszar cechuje się obecnością typowych gatunków krajobrazu rolniczego.

Całość obszaru opracowania znajduje się w granicach obszaru chronionego krajobrazu:

- „Okolice Żydowo-Biały Bór”.

Ponadto w otoczeniu obszaru opracowania znajdują się następujące formy ochrony przyrody:

- Obszar Chronionego Krajobrazu „Na Południowy Wschód od Jeziora Bielsko” – ok. 0,4 km na północ;
- Obszar Chronionego Krajobrazu „Las Drozdowski” – ok. 1,4 km na południowy zachód;
- Rezerwat przyrody „Bocheńskie Błoto” – ok. 8,2 km na wschód;
- Rezerwat przyrody „Międzybórz” – ok. 6,8 km na południowy-wschód;

- Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków „Ostoja Drawska” PLB320019 – ok. 8,2 km na północ;
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Sporysz” PLH220064 – ok. 5,5 km na wschód.

W promieniu 2 km od obszaru opracowania nie występują indywidualne formy ochrony przyrody – jak: pomniki przyrody, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe. Najbliższe pomniki przyrody znajdują się w m. Biała – ok. 3,4 km na północny-zachód od granic opracowania, a najbliższy zlokalizowany użytek ekologiczny – ok. 2,9 km na północ.

Na terenie opracowania i w jego pobliżu nie występują planowane formy ochrony przyrody.

W granicach obszaru objętego Planem, z uwagi na niewielkie zróżnicowanie hipsometryczne, nie występują rozległe i atrakcyjne panoramy i otwarcia widokowe. W audycie krajobrazowym województwa zachodniopomorskiego w granicach opracowania nie zostały wskazane krajobrazy priorytetowe.

Podstawowym celem opracowania Planu jest zapewnienie dotrzymania obowiązujących przepisów w zakresie odległości planowanych turbin wiatrowych, planowanych na terenie sąsiedniej gminy Rzeczenica (woj. pomorskie), od potencjalnych terenów zabudowy – zgodnie z przepisami:

- art. 4 ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (t.j. Dz.U. 2024 poz. 317).

W związku z tym projekt Planu wyznaczył:

- strefę ograniczeń związanych z lokalizacją elektrowni wiatrowych – obejmującą odległość 700 m od terenów pod planowane turbiny wiatrowe w gminie Rzeczenica;
- tereny rolnicze z zakazem zabudowy (RN).

Należy także wskazać, że planowany dokument nie wprowadza ustaleń związanych z możliwością lokalizacji turbin wiatrowych na terenie gminy Biały Bór (por. rozdz. 5.2 i 6.1 Prognozy). W związku z tym w niniejszej Prognozie odniesiono się do wpływu na ptaki i nietoperze działań wynikających wyłącznie z realizacji ustaleń projektowanego dokumentu, zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt. 3 ww. ustawy z dnia 3 października 2008 r o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Niniejsza Prognoza nie uwzględnia i nie analizuje co do zasady skutków realizacji dokumentów planistycznych w gminie Rzeczenica (woj. pomorskie).

Przedłożony projekt Planu nie wprowadza żadnych zmian dotychczasowego sposobu użytkowania i zagospodarowania gruntów.

Należy zwrócić uwagę, że projektowany dokument poprzez wskazanie:

- terenu rolnictwa z zakazem zabudowy (1 RN);
- pozostałych terenów – zieleni leśnej, wód śródlądowych oraz zieleni naturalnej lub wód powierzchniowych (1WS, 1-2L, WS-ZN);
- uniemożliwia w praktyce wprowadzanie zabudowy i realizację innych działań inwestycyjnych w granicach całej powierzchni objętej Planem.

W związku z tym realizacja projektowanego dokumentu nie spowoduje działań budowlanych, inwestycyjnych i innych, które mogłyby wpłynąć na rzeźbę terenu, powierzchnię ziemi i gleby, wody powierzchniowe, czy podziemne, zmiany lokalnych warunków klimatycznych. Realizacja ustaleń projektu Planu nie spowoduje oddziaływania na te komponenty środowiska (por. analizy w rozdz. 6.2 – 6.4).

Nie spowoduje także emisji zanieczyszczeń powietrza, hałasu i promieniowania

elektromagnetycznego. Nie przewiduje się w związku z tym możliwości wystąpienia oddziaływania na warunki życia człowieka.

Pozytywnie należy ocenić ustalenia Planu wykluczające możliwość eksploatacji złoża kredy jeziornej „Jeziernik”. Eliminuje to jednoznacznie możliwość wystąpienia oddziaływania tej działalności na powierzchnię ziemi i gleby, a także cenne zbiorowiska roślinne i siedliska przyrodnicze występujące w dolinie Białej.

W związku z tym realizacja ustaleń planu nie wpłynie negatywnie na zachowanie walorów fitocenotycznych obszaru, w tym na utrzymanie:

- siedlisk przyrodniczych 3260 – nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włośnienniczników, a także 7230 - górskie i nizinne torfowiska zasadowe – występujących w dolinie Białej;
- zarośli i zadrzewień w dolinie rzeki Białej nawiązujących do łągu jesionowo-olszowego Fraxino-Alnetum (potencjalne siedlisko 91E0 – łągi nadrzeczne);
- całości zbiorowisk leśnych w granicach opracowania.

Realizacja ustaleń dotyczących terenu 1ZN-WS, poprzez wykluczenie możliwości działalności górniczej w obrębie złoża kredy jeziornej „Jeziernik”, przyczyni się wręcz do zachowania właściwego stanu siedlisk przyrodniczych na obszarze Planu. [W aktualnej wersji ocenianego dokumentu w granicach terenów 1WS i 1WS-ZN zrezygnowano z możliwości dopuszczenia możliwości lokalizacji obiektów infrastruktury technicznej oraz dróg wewnętrznych, pomostów i kładek.](#) W tym zakresie rozwiązania przyjęte w planowanym dokumencie należy ocenić pozytywnie.

Planowany dokument zachowuje również w pełni siedliska ptaków, płazów i tereny cechujące się zróżnicowaniem biotopów korzystnych dla lokalnej fauny (powierzchnie leśne, podmokłości, szuwały i zbiorniki wodne w dolinie Białej) – pełniące funkcję lokalnego korytarza ekologicznego i płatów ekologicznych istotnych dla zachowania bioróżnorodności fauny na przedmiotowym obszarze.

W wyniku realizacji ustaleń planu nie ulegnie żadnym zmianom krajobraz. Zachowane zostaną w pełni jego aktualne walory. W tym aspekcie pozytywnie ocenić należy ustalenia dotyczące terenu 1ZN-WS, w zakresie wykluczenia możliwości podjęcia działalności górniczej w obrębie złoża kredy jeziornej „Jeziernik”.

W związku ze stwierdzonym brakiem oddziaływania realizacji ustaleń projektu Planu na środowisko nie wystąpią oddziaływania o charakterze skumulowanym.

W wyniku realizacji ustaleń - projektu planu nie wystąpią transgraniczne oddziaływania na środowisko. Nie przewiduje się wystąpienia krótko ani długotrwałych, wtórnych, chwilowych lub stałych oddziaływań na warunki życia i zdrowie ludzi.

Realizacja ustaleń Planu nie wpłynie na walory przyrodnicze i krajobrazowe OChK „Okolice Żydowo-Biały Bór”, przyczyni się wręcz do zachowania ich w dotychczasowej postaci – poprzez wprowadzony zakaz zabudowy. Nie wpłynie negatywnie także na pozostałe formy ochrony przyrody, położone w otoczeniu, w tym obszary sieci Natura 2000, ich spójność i integralność (por. analiza w rozdz. 7.1.).

Realizacja ustaleń ocenianego dokumentu w granicach OChK „Okolice Żydowo-Biały Bór” jest zgodna z zakazami wynikającymi z Obwieszczenia Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego uchwały w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz. Urz. z 2014 r. poz. 1637) (szczegółowa analiza w rozdz. 7.2 – tab. 11). [Należy zwrócić uwagę, że w aktualnej wersji projektu Planu, zgodnie z sugestią RDOŚ Szczecin \(pismo znak: WPS.610.99.2025.AM\),](#)

dostosowano ustalenia szczegółowe dla terenów 1WS i 1WS-ZN i zrezygnowano z możliwości dopuszczenia w ich granicach możliwości lokalizacji obiektów infrastruktury technicznej oraz dróg wewnętrznych, pomostów i kładek.

Realizacja ustaleń planu nie spowoduje wystąpienia sprzeczności z zakazami i nakazami określonymi w przepisach dotyczących ochrony przyrody.

W projekcie Planu przewidziano środki minimalizacji potencjalnych oddziaływań na środowisko. Na podstawie analiz wykonanych w Prognozie nie wskazano potrzeby zastosowania dodatkowych działań w zakresie minimalizacji oddziaływania na środowisko czy też prowadzenia monitoringu (por. rozdz. 9-10).

W związku z tym należy stwierdzić, że projektowany dokument w sposób należyty uwzględnia cele i problemy ochrony środowiska zarówno na terenach objętych planem, jak i w jego otoczeniu.

Korzystnym aspektem projektu planu w zakresie realizacji międzynarodowych i krajowych celów ochrony środowiska jest rozwój wykorzystania odnawialnych źródeł energii (umożliwienie lokalizacji farmy wiatrowej na terenie sąsiedniej gminy Rzeczenica – woj. pomorskie), co jest zgodne z ustaleniami Pakietu Klimatyczno - Energetycznego UE, Protokołu z Kioto oraz z Politykami Ekologiczną i Energetyczną Państwa.

W związku z tym należy stwierdzić, że projektowany dokument w sposób należyty uwzględnia aktualne cele ochrony środowiska wyznaczone na szczeblu krajowym i międzynarodowym.

1. Wprowadzenie

1.1. Podstawy prawne opracowania

Sporządzenie prognozy dla projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (zwanego dalej „Planem”) wynika z przebiegu procedury planistycznej przeprowadzanej na podstawie *Uchwały Nr V/29/2024 Rady Miejskiej w Białym Borze z dnia 11 września 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu w sąsiedztwie Gminy Rzeczenica w obrębie Dyminek w Gminie Białý Bór.*

Podstawą prawną zobowiązującą organ administracyjny do przeprowadzenia procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (OOS) dla projektu planu jest art. 46 i 51 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity: Dz.U. 2024 poz. 1112 ze zm.).

1.2. Metodyka opracowania i źródła danych

Podstawą wnioskowania o zakresie oddziaływania na środowisko realizacji ustaleń planu była szczegółowa analiza jego zapisów pod kątem zmian przestrzennych zmierzających do lokalizacji nowych lub modyfikacji istniejących źródeł oddziaływania na środowisko. Następnie identyfikowano poszczególne czynniki oddziaływania na środowisko związane z wprowadzeniem zmian w strukturze funkcjonalno – przestrzennej obszaru objętego zmianą. Przy ustaleniu ich potencjalnego oddziaływania na środowisko wykorzystano dotychczasowe doświadczenia empiryczne i dane literaturowe. Wykorzystano także wnioski i ustalenia wynikające z opracowań specjalistycznych dla rozpatrywanego terenu, przede wszystkim z monitoringów ornitologicznego i chiropterologicznego obszaru planowanej lokalizacji farmy elektrowni wiatrowych. Skutki realizacji ustaleń projektu planu odnoszono do obowiązujących norm i przepisów prawnych.

Przy opracowaniu niniejszej prognozy wykorzystano następujące materiały źródłowe:

- Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu w sąsiedztwie Gminy Rzeczenica w obrębie Dyminek w Gminie Białý Bór – kwiecień, 2025;
- Monitoring ornitologiczny obszaru planowanej farmy wiatrowej Rzeczenica (gm. Rzeczenica), Raport roczny z badań za okres marzec 2023 - luty 2024, Pro Digital.
- Monitoring chiropterologiczny obszaru planowanej farmy wiatrowej Rzeczenica (gm. Rzeczenica), Raport roczny z badań za okres marzec 2023 - luty 2024, Pro Digital.
- informacje i dane Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie;
- informacje z bazy danych obszarów sieci Natura 2000 w Polsce na stronach internetowych Min. Środowiska (<http://natura2000.mos.gov.pl/natura2000/>);
- informacje z Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Gdańsku
- materiały zgromadzone w trakcie wizji terenowej – przegląd terenu pod kątem różnicowania siedlisk;
- mapy sytuacyjno - wysokościowe terenu w skali 1 : 2 000;

- mapy topograficzne terenu w skali 1 : 10 000;
- mapy hydrograficzne terenu w skali 1 : 50 000;
- mapy sozologiczne terenu w skali 1 : 50 000;
- SMGP w skali 1: 50 000.

1.3. Cel i zakres prognozy

Podstawowym celem prognozy jest określenie i ocena potencjalnych oddziaływań na środowisko realizacji ustaleń projektu Planu. Oddziaływania te zachodzą na skutek zmian przeznaczenia terenu. Celem prognozy jest również przedstawienie rozwiązań eliminujących lub ograniczających negatywny wpływ na środowisko.

Zakres opracowania dokumentu prognozy określony został w art. 51 ust. 2. Ustawy z dnia 3 października 2008 r o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r., poz. 1112 ze zm.). Jednocześnie, zgodnie z art. 53 ww. ustawy, organ opracowujący projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest zobowiązany do uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości prognozy z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska oraz właściwym Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym.

Uzgodnienie zakresu prognozy przez RDOŚ Szczecin nastąpiło pismem:

- WOPN.411.5.2025.KP z dnia 28 stycznia 2025.

Wskazany w ww. piśmie zakres prognozy ma obejmować m.in. kwestie związane z oceną oddziaływania turbin wiatrowych na ptaki i nietoperze, w tym m.in.: śmiertelność ptaków w wyniku kolizji z pracującymi siłowniami, zmniejszanie liczebności ptaków wskutek utraty i fragmentacji siedlisk spowodowanej odstraszeniem z okolic siłowni.

Należy wyjaśnić, że planowany dokument nie wprowadza ustaleń związanych z możliwością lokalizacji turbin wiatrowych na terenie gminy Biały Bór (por. rozdz. 5.2 i 6.1 Prognozy). W związku z tym w niniejszej Prognozie odniesiono się do wpływu na ptaki i nietoperze działań wynikających wyłącznie z realizacji ustaleń projektowanego dokumentu, zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt. 3 ww. ustawy z dnia 3 października 2008 r o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Niniejsza Prognoza nie uwzględnia i nie analizuje co do zasady skutków realizacji dokumentów planistycznych w gminie Rzeczenica (woj. pomorskie).

Przy opracowaniu niniejszej Prognozy zastosowano metody prognozowania bazujące na danych literaturowych oraz doświadczeniach z istniejących farm wiatrowych (metoda ekspercka). Wykorzystano szeroko dane z badań porealizacyjnych na istniejących farmach wiatrowych w województwie zachodniopomorskim (łącznie dane z monitoringów porealizacyjnych z 16 farm) i pomorskim.

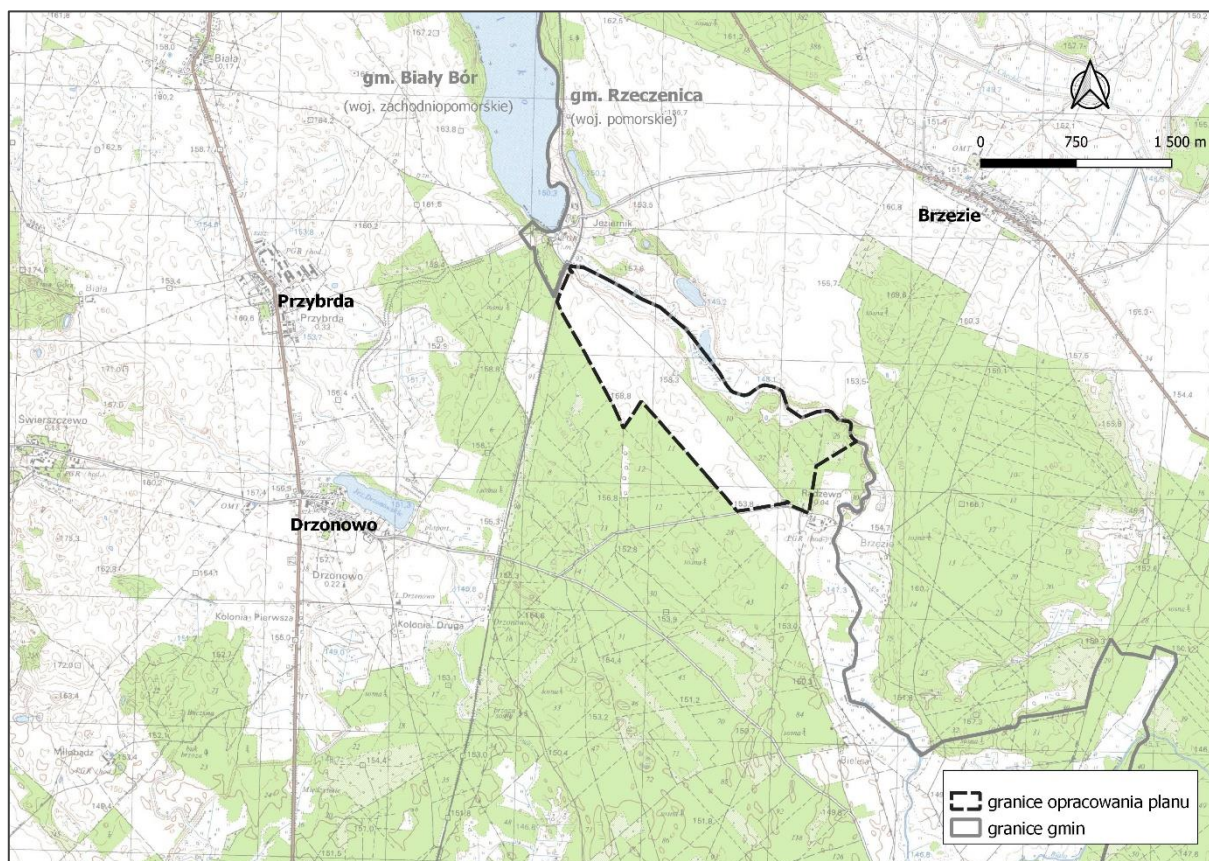
Wnioskowanie zawarte w prognozie oparto także na wynikach pomiarów prowadzonych w odniesieniu do elementów infrastruktury towarzyszącej farmom (pola elektromagnetyczne). Odnoszono się przy tym do obowiązujących, normowanych prawnie standardów jakości środowiska.

2. Struktura środowiska terenu objętego planem

2.1. Położenie obszaru opracowania

Pod względem fizyczno-geograficznym obszar opracowania położony jest w obrębie makroregionu: Pojezierze Południowopomorskie (314.6-7), w granicach mezoregionu Dolina Gwdy (314.68). Dominuje tu krajobraz równinny, miejscami lekko falisty.

Pod względem administracyjnym teren ten położony jest w południowo-wschodniej części województwa zachodniopomorskiego, przy granicy z województwem pomorskim, w południowo-wschodniej części gminy Białe Bórze. Obszar opracowania obejmuje powierzchnię 178,0 ha.

Ryc. 1. Położenie obszaru opracowania.

Źródło: opracowanie własne.

2.2. Środowisko abiotyczne – zarys fizjograficzny

Budowa geologiczna i rzeźba terenu

Cały teren opracowania położony jest w obrębie wodnolodowcowej powierzchni sandrowej, która wzdłuż północno-wschodniej granicy obszaru rozcinana jest przez dolinę rzeki Białej.

W budowie geologicznej warstw powierzchniowych występują utwory czwartorzędowe oraz utwory młodsze – wieku holocenijskiego. Z utworów czwartorzędowych dominują utwory plejstocenijskie, reprezentowane przez piaski i żwiry wodnolodowcowe budujące niemal całość powierzchni, poza holocenijskim wypełnieniem doliny Białej, złożonym z osadów biogenicznych

- namulów torfiastych oraz torfów, a także zalegających pod nimi osadów limnicznych - gytii i kredy jeziornej.

Obszar opracowania charakteryzuje się stosunkowo niewielkim zróżnicowaniem rzeźby terenu. Dominuje rzeźba równinna, płaska, typowa dla równin sandrowych, lokalnie lekko falista, rozwinięta zasadniczo w poziomie ok. 155,0-160,0 m n.p.m.

Maksymalne rzędne terenu występują w części północnej obszaru. Powierzchnia terenu obniża się zasadniczo w kierunku południowym i południowo-wschodnim do doliny rzeki Białej, będącej dawnym szlakiem odpływu wód roztopowych. Dolina tej rzeki – przebiegająca wzdłuż północno-wschodniej granicy obszaru jest wcięta na głębokość ok. 5 do 10 m w opisany poziom sandrowy, tworząc stosunkowo niewysokie, ale wyraźne krawędzie morfologiczne.

W nawiązaniu do przedstawionej ogólnie rzeźby terenu na rozpatrywanym obszarze wyróżniono następujące jednostki morfologiczne, różniące się podstawowymi cechami morfometrycznymi i powierzchniową budową geologiczną:

B – równina sandrowa

B1 – powierzchnia równiny sandrowej – powierzchnia równinna lub miejscami lekko falista. Zajmuje niemal cały obszar powierzchni II i południowe fragmenty powierzchni I. Jej powierzchnia zalega na poziomie 155-160 m n.p.m. Lokalne różnice wysokości względnych nie przekraczają 2,5 m, najczęściej mieszcząc się w zakresie 1-2 m. Spadki terenu wynoszą od 0 do 5. Osady powierzchniowe składają się z piasków i żwirów wodnolodowcowych. Poziom zalegania wód gruntowych wynosi od 2 do 5 m p.p.t. Lokalne, nieliczne obniżenia i zagłębienia wytopiskowe.

C – rynny glacialne i doliny wód roztopowych

C1 – krawędzie i stoki dolin rynnowych i dolin wód roztopowych – powierzchnie stoków o zmiennej konfiguracji i spadkach. Lokalne różnice wysokości względnych od 5 do ok. 10 m, spadki terenu wynoszą od 0 do 5%, na części powierzchni, zwłaszcza w zachodniej i południowo-zachodniej części powierzchni II, powyżej 12%. Osady powierzchniowe składają się z piasków i żwirów wodnolodowcowych. Poziom zalegania wód gruntowych poniżej 5 m p.p.t.

C2 – dna dolin – powierzchnie płaskie, równinne, z występowaniem osadów holocenów – głównie torfów, mułotorfów, a także piasków deluwialnych. Poziom zalegania wód gruntowych do 2 m p.p.t., miejscami woda stagnująca na powierzchni, z lokalnymi mokradłami. W południowo-zachodniej części obszaru dno doliny rzeki Białej zostało przekształcone w wyniku eksploatacji kredy jeziornej – w efekcie występują tu rozległe zbiorniki wodne.

Zasoby geologiczne

W północnej i północno-wschodniej części omawianego obszaru znajduje się część udokumentowanego złoża kredy jeziornej „Jeziernik” (ID systemu MIDAS: 159). Złoże obejmuje powierzchnię 26,52 ha, z czego w granicach opracowania znajduje się 13,4 ha. Średnia miąższość złoża wynosiła 2,7m, przy maksymalnej 5,5 m. Udokumentowane zasoby geologiczne zatwierdzone decyzją/zawiadomieniem nr OS.II.7512-2-4/96 wg stanu na 1996-01-15 (udokumentowane w kategorii C2) wynosiły 596,71 tys. t kredy jeziornej.

Złoże w znacznej mierze zostało wyeksploatowane. Zgodnie z informacjami systemu MIDAS wydobywanie kredy było prowadzone od: 1987-11-30. Eksploatację zakończono 2000-12-31. W aktualnych danych systemu MIDAS brak jest informacji o zasobach geologicznych złoża.

Wody powierzchniowe i podziemne

Wody powierzchniowe

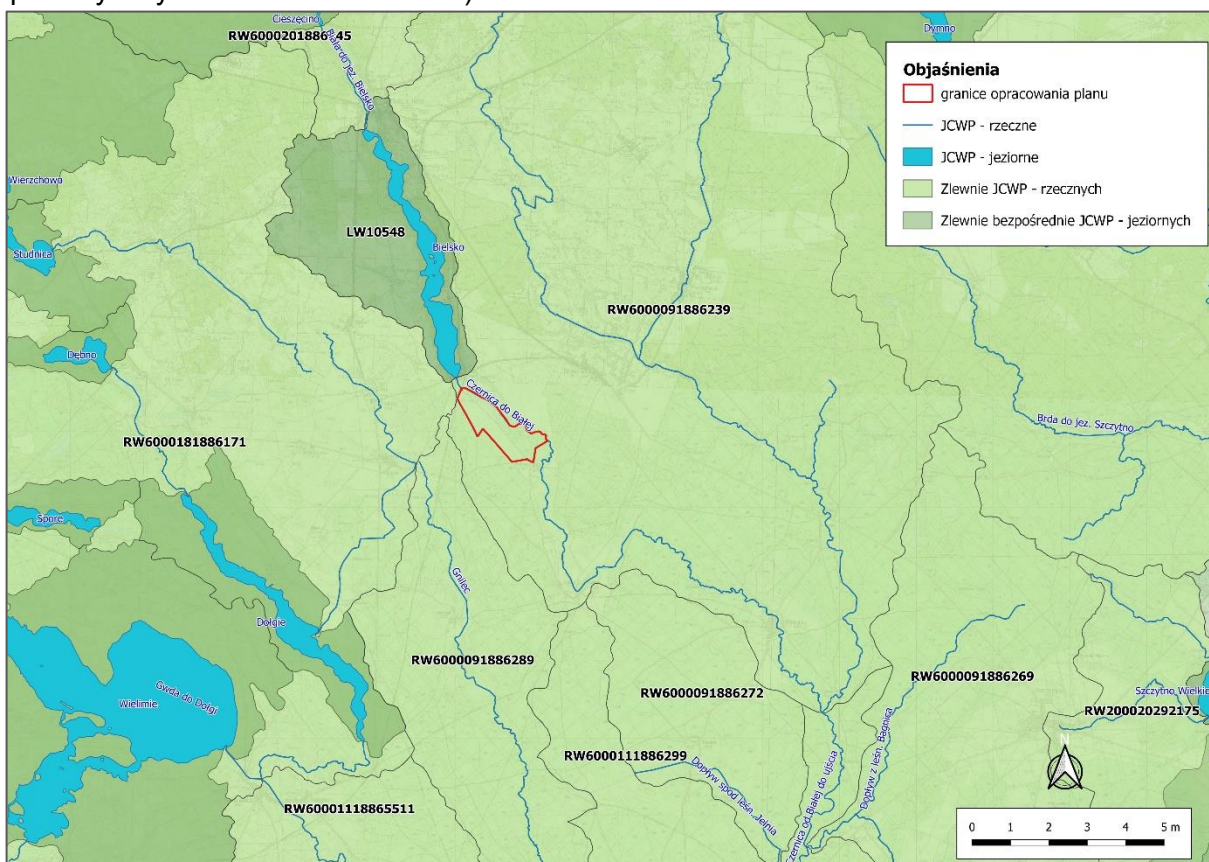
Obszar opracowania zlokalizowany jest w dorzeczu Odry, w zlewni rzeki Gwdy, przynależącej do zlewni rzeki Białej. Rzeka ta przepływa w północno-wschodniej części obszaru, wykorzystując przekształconą rynnę glacialną. Odpływ wód zachodzi z północnego-zachodu na południowy-wschód.

W granicach obszaru opracowania występowanie elementów sieci hydrograficznej jest ograniczone do obszaru doliny rynnowej. Poza rzeką Białą, zaliczają się do niej:

- naturalne niewielkie jeziora – pow. 2,9 ha i drugie – 0,3 ha powierzchni;
- szereg antropogenicznych zbiorników powyrobiskowych powstałych w dolinie Białej, przy północno-wschodniej granicy obszaru, w wyniku eksploatacji kredy jeziornej – łączna powierzchnia całkowita ok. 15,1 ha, z czego w granicach planu – ok. 6,5 ha.

Jednolite Części Wód Powierzchniowych

Obszar opracowania znajduje się w zlewni Jednolitej Części Wód Powierzchniowych (JCWP) rzecznych „Czernica do Białej” kod RW6000091886239 (w poprzednim cyklu planistycznym RW6000181886249).

Ryc. 2. Obszar opracowania na tle podziału na zlewnie JCWP.
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych aPGW II.

Jest to naturalna część wód (potok lub strumień nizinny) znajdujący się w dorzeczu rzeki Odry, w regionie wodnym Noteci. Całkowita długość rzeki Czernica wynosi ok. 78 km, a powierzchnia jej zlewni – 207 km². Zaledwie kilka kilometrów na wschód od granic obszaru opracowania znajduje się granica między dorzeczem rzeki Odry oraz rzeki Wisły (część zlewni rzeki Brdy). Blisko zachodniej i północnej granicy powierzchni znajdują się trzy inne zlewnie: zlewnia rzeki Gnilec, rzeki Gwdy (do Dołgi) oraz jeziora Bielsko.

Wody podziemne

Występowanie pierwszego poziomu wód gruntowych uzależnione jest ściśle od morfologii terenu i budowy geologicznej. W obrębie obszaru sandrowego, obejmującego większość analizowanej powierzchni, pierwszy poziom wód gruntowych wykształcony jest jako poziom wód sandrowych (łączy się z poziomem występującym w obrębie pobliskiej doliny rzeki Białej) występuje w piaskach i żwirach wodnolodowcowych na głębokości najczęściej poniżej 5 m p.p.t. Lokalnie, w nielicznych obniżeniach poziom ten może pojawiać się w zakresie 2 - 5 m p.p.t.

Płytke występowanie wód gruntowych pojawia się ponownie w dolinie rynnowej wykorzystywanej przez rzekę Białą (jednostka C2 – powierzchnia południowa – II). W obrębie jej dna głębokość zwierciadła wód podziemnych, stanowiących jednocześnie sandrowy poziom wodonośny, waha się w zakresie 0-2 m.

Główny poziom użytkowy wód podziemnych występuje w międzymorenowej serii piaszczysto-żwirowych osadów czwartorzędowych, na głębokości ok. 20-30 m, najczęściej pod cienkim nadkładem warstwy glin zwałowych. Izolacja warstwy wodonośnej warstwą glin jest miejscami nieciągła, tworząc warunki łączności hydraulicznej z zalegającym wyżej poziomem sandrowym. W typowych warunkach poziom cechuje się zwierciadłem napiętym, występującym pod ciśnieniem hydrostatycznym, stabilizując się na rzędnych ok. 155 – 150 m. n.p.m. Przepływ wód w warstwie wodonośnej następuje w kierunku południowo-zachodnim, co wymuszone jest drenażem wód przez dolinę Białej i ciąg rynien glacialnych oraz dolin wód roztopowych.

Miażdżość warstwy wodonośnej w rejonie opracowania waha się od ok. 10 do 20 metrów. Średni współczynnik filtracji wynosi około 20 m/24h, najczęściej zawiera się w przedziale od 5 do 50 m/24h. Przewodnictwo wodne waha się w granicach od około 100 do 1000 m²/24h. Wydajności potencjalne studni w rejonie obszaru opracowania planu (rejon Pieniężnicy) wynoszą powyżej 70 m³/h (Kreczko 2004)¹. Główny użytkowy poziom wodonośny jest słabo izolowany od powierzchni. Wody podziemne są zagrożone zwykle w stopniu średnim i wysokim.

Jednolite Części Wód Podziemnych

Pod względem Jednolitych Części Wód Podziemnych obszar opracowania znajduje się w jednostce o nr 26 (PLGW600026), o całkowitej powierzchni ok. 4958 km². JCWPd ta składa się z czterech pięter wodonośnych, z piętrem paleogeńsko-jurajskim i neogeńsko-paleogeńskim sięgającym do 180 m pod powierzchnią terenu. Najpłycej występują wody poziomu gruntowego (piętro czwartorzędowe). Jest to swobodne zwierciadło wody zalegające

¹ objaśnienia do mapy hydrogeologicznej Polski w skali 1:50 000, Arkusz Biały Bór (123), MŚ - PIG, Warszawa, 2004.

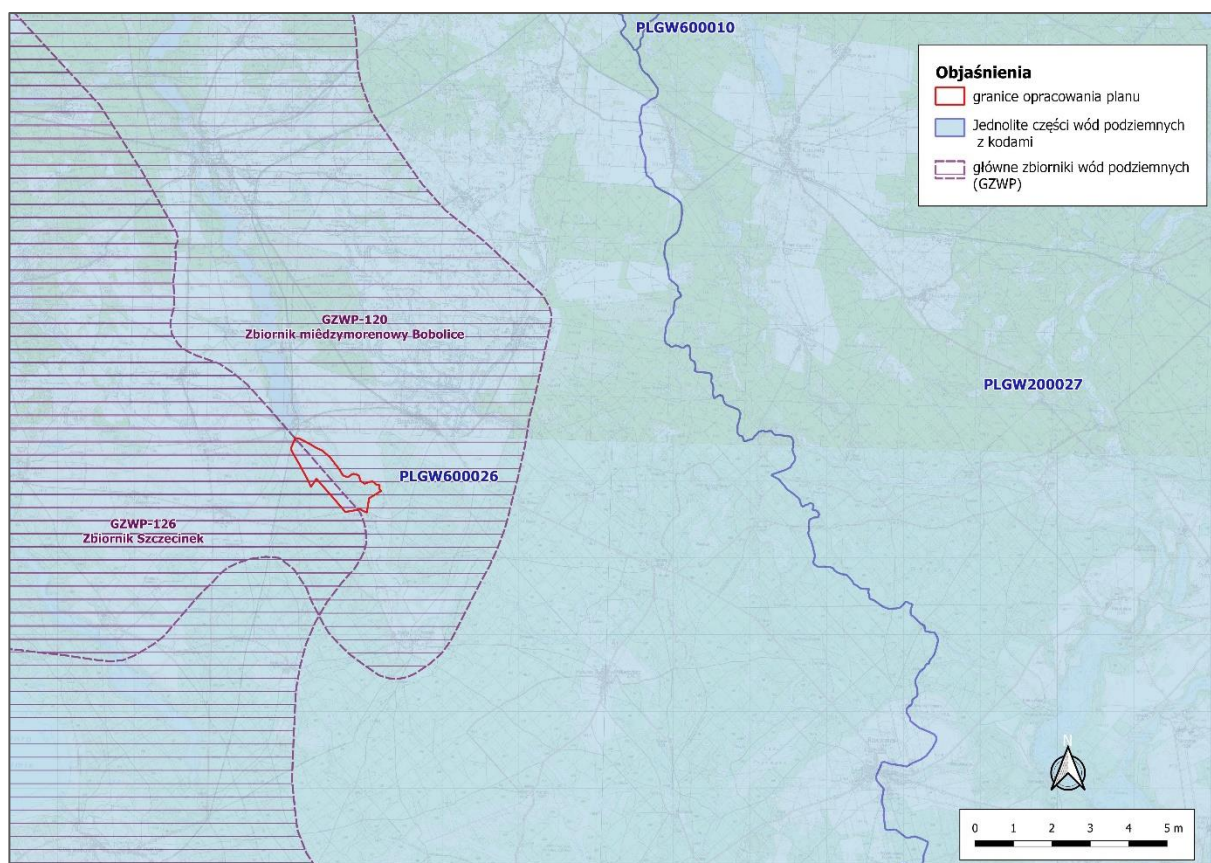
na głębokości od 2 do 25 metrów. JCWPd drenowana jest głównie przez rzekę Gwdę, z doliną przebiegającą ok. 10 km na zachód od granic obszaru. Najbardziej dostępne wody JCWPd zasilane są przez infiltrację opadów atmosferycznych oraz z wód powierzchniowych. Przeciętna wydajność ze studni wierconych wynosi ok. 30-79 m³/h wody.

Główne Zbiorniki Wód Podziemnych

Obszar opracowania znajduje się w granicach dwóch zbiorników wód - w całości w obrębie GZWP nr 120 „Zbiornik międzymorenowy Bobolice” oraz jednocześnie, częściowo w granicach GZWP nr 126 „Zbiornik Szczecinek”. GZWP „zbiornik międzymorenowy Bobolice” obejmuje powierzchnię ok. 355 km². Jest to zbiornik wód występujących w osadach czwartorzędu (plejstocenu), pod nakładem glin zwałowych, posiadający zasoby dyspozycyjne szacowane na 113,4 tys. m³/d. Średnia głębokość ujęć wody wynosi ok. 40 m. Zbiornik GZWP nr 126 „Zbiornik Szczecinek” zalega na znacznie większych głębokościach – średnio 90 m pod powierzchnią terenu (od 50 do 150 m).

Ujęcia wód

Na terenie opracowania nie występują ujęcia wód. Zgodnie z obowiązującym Studium miasta i gminy Biały Bór najbliższe ujęcia wód znajdują się na terenie byłego PGR Radzewo, w sąsiedztwie południowej granicy obszaru opracowania planu.

Ryc. 3. Obszar opracowania na tle podziału na JCWPd i GZWP.
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PIG.

Klimat

Obszar opracowania położony jest w granicach regionu klimatycznego: Środkowopomorskiego (Woś 1999), w bliskim sąsiedztwie z regionem Wschodniopomorskim (obejmującym zasadniczo obszar Pojezierza Kaszubskiego).

Podstawowe parametry cech klimatu na obszarze opracowania są następujące (Lorenc 2005, Atlas Klimatu Polski (1991-2020)):

- dość wysokie średnie roczne usłonecznienie – ok. 1550 – 1600 h/ rok;
- średnia roczna temperatura ok. + 7,5 °C
- średnia temperatura stycznia – ok. - 1,5 °C
- średnia temperatura lipca – ok. + 17,0 °C
- liczba dni przymrozkowych ($T_{\min} < 0,0^{\circ}\text{C}$) w roku – ok. 100
- liczba dni mroźnych ($T_{\max} < 0,0^{\circ}\text{C}$) w roku – ok. 30
- liczba dni gorących ($T_{\max} \geq 25,0^{\circ}\text{C}$) w roku – ok. 25
- średnia ilość dni z pokrywą śnieżną – ok. 60
- średnie roczne zachmurzenie (skala 0-8) – ok. 5,4
- liczba dni pochmurnych w roku – ok. 170
- liczba dni pogodnych – ok. 35
- średnia roczna wilgotność powietrza – ok. 80-82%
- średnia roczna liczba dni z mgłą – ok. 50

Teren objęty opracowaniem charakteryzuje się niewielkim zróżnicowaniem klimatu lokalnego, wynikającym z nieznacznego zróżnicowania rzeźby terenu i typów użytkowania ziemi (charakteru powierzchni czynnej). Dominuje tu zdecydowanie klimat lokalny otwartych terenów rolnych, charakteryzujący się dobrymi warunkami przewietrzania, brakiem tendencji do występowania inwersji i lokalnych zastoisk zimnego powietrza.

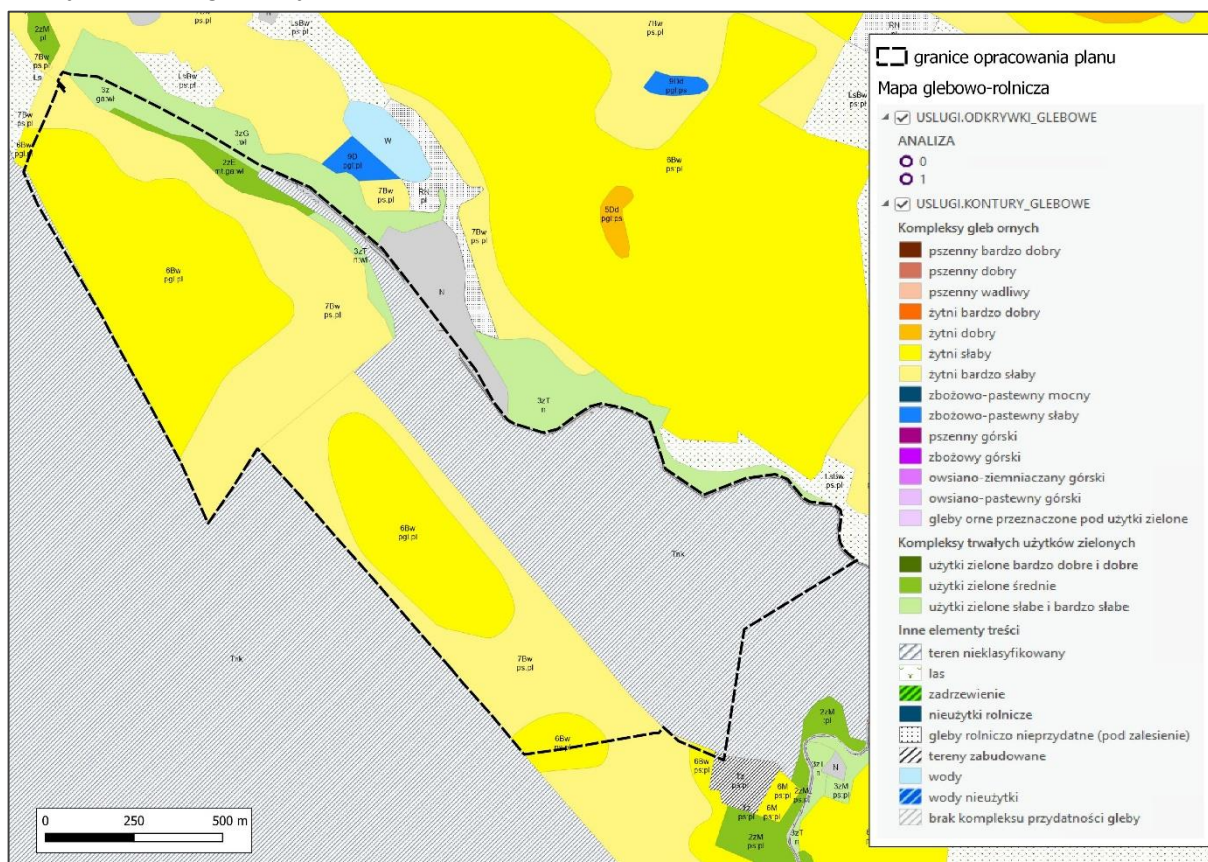
Odrębnym topoklimatem cechuje się dolina rynnowa i wód roztopowych (dolina Białej). Występują tu nieco niższe temperatury powietrza i zmniejszone ich amplitudy, przy jednocześnie wyższej wilgotności względnej powietrza. Obszar doliny cechuje się ponadto ograniczonym przewietrzaniem i tendencją do występowania zastoisk chłodnego powietrza.

Gleby

Obszar opracowania cechuje słabą przydatnością z punktu widzenia rolnictwa. Na większości powierzchni występują słabe gleby brunatne wylugowane (wg aktualnej typologii gleb w większości zaliczone zostałyby do gleb rdzawych), które z reguły cechują się niską zawartością próchnicy (ok. 1-2%). Wykształciły się one w większości z piasków słabogliniastych na luźnych piaskach wodnolodowcowych. Gleby te na terenie opracowania zaliczają się do kompleksu żytniego słabego lub najslabszego.

Ponadto na analizowanym obszarze występują gleby torfowe i mułowo-torfowe. W rozumieniu ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 1597 ze zm.) są to gleby pochodzenia organicznego. Występują one wyłącznie w wąskim pasie dna doliny Białej, wzdłuż północno-wschodniej granicy obszaru opracowania.

Na terenie kompleksu leśnego w południowo-wschodniej części obszaru opracowania dominują gleby rdzawe, silnie kwaśne i wylugowane z węglanu wapnia, utworzone z piasków luźnych i słabogliniastych.

Ryc. 4. Typy genetyczne gleb w granicach opracowania.

Źródło: opracowanie własne na podstawie mapy glebowo - rolniczej w skali 1: 5 000 w wersji cyfrowej.

Użytkowanie terenu

Obszar opracowania jest zróżnicowany pod względem użytkowania gruntów i ma zasadniczo charakter rolniczo-leśny. Grunty orne zajmują ponad 55% powierzchni, a użytki zielone (pastwiska trwałe) obejmują niecały 1% powierzchni.

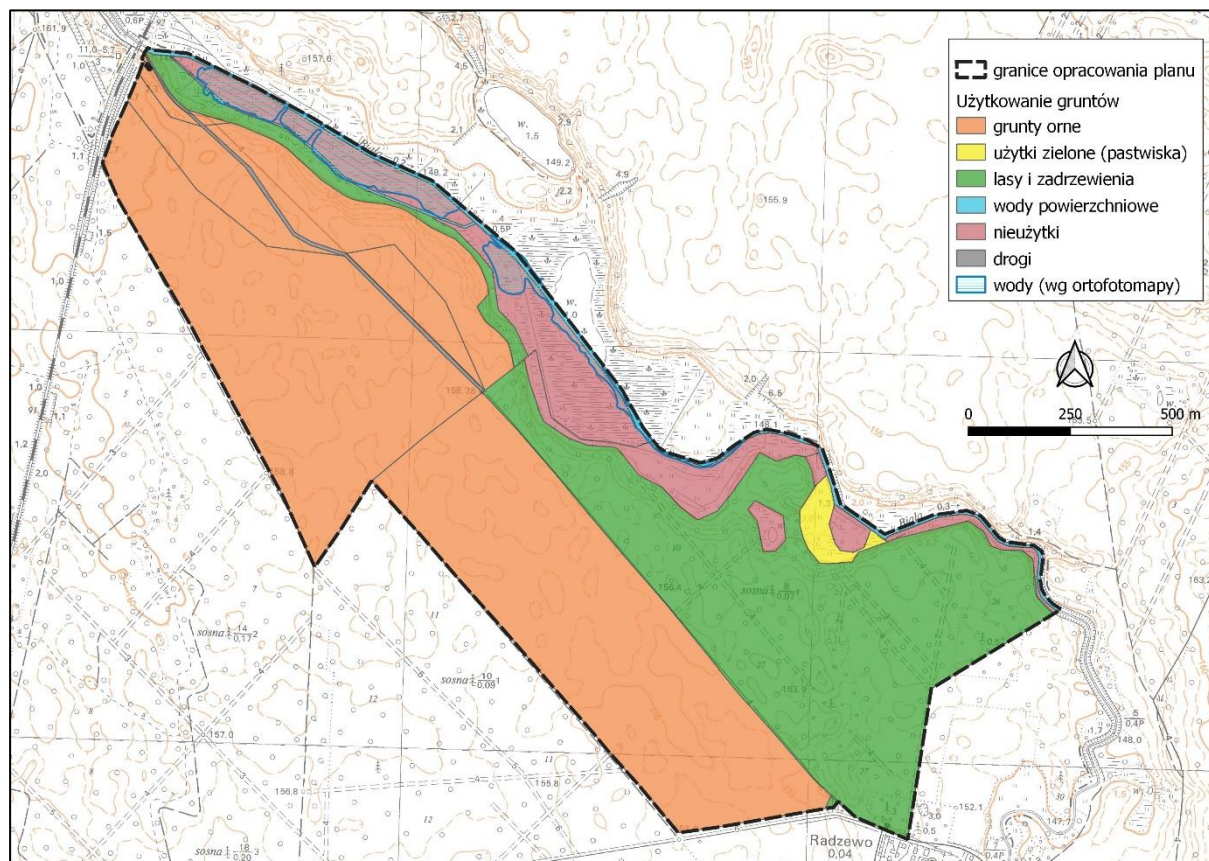
Z kolei tereny leśne (wraz z zalesieniami i zadrzewieniami) zajmują powierzchnię blisko 31% całego terenu objętego opracowaniem. Znajdują się one przede wszystkim w południowo-wschodniej części obszaru, stanowiąc fragment rozległego kompleksu leśnego rozciągającego się w kierunku wschodnim i południowym. W dolinie Białej, wzdłuż południowo-wschodniej granicy występują zadrzewienia, zalesienia oraz kompleksy zarośli grupujące się w otoczeniu zbiorników wodnych, kanałów i cieków w dolinie rzeki Białej.

Tab. 1. Zestawienie powierzchni wg użytkowania terenu.

Użytkowanie terenu	Powierzchnia	
	ogółem (ha)	(%)
grunty orne	98,79	55,4
użytki zielone	1,61	0,9
lasy i zadrzewienia	55,13	30,9

nieużytki	18,77	10,5
wody powierzchniowe	3,01	1,7
drogi	0,92	0,5
łącznie	178,23	100,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie mapy zasadniczej w wersji cyfrowej.

Ryc. 5. Użytkowanie terenu w granicach opracowania.

Źródło: opracowanie własne na podstawie mapy zasadniczej w wersji cyfrowej.

Nieużytki na analizowanym obszarze stanowią znaczną powierzchnię (ponad 10%), występując na podmokłych terenach w dolinie Białej.

2.3. Roślinność

Obszar opracowania, wg. podziału geobotanicznego Polski (Matuszkiewicz, 2008), zlokalizowany jest w Podokręgu Białoborskim (A.5c.6.a), będącym częścią Okręgu i Krainy Borów Tucholskich (A.5).

Potencjalną roślinność naturalną (Matuszkiewicz, 1995) na obszarze opracowania stanowią głównie: bory mieszane *Quercus – Pinetum* na większości powierzchni, w dolinie rzeki Białej natomiast niewielkie powierzchnie niżowego łągu jesionowo-olszowego *Fraxino-Alnetum*.

Aktualna roślinność obszaru opracowania uformowana została w warunkach silnego wpływu człowieka. W dużej mierze występują tu zbiorowiska segetalne upraw rolniczych *Stellarietea mediae* (w obrębie gruntów ornych) oraz zbiorowiska ruderalne towarzyszące drogom i miedzom polnym *Artemisietea vulgaris*. Obecnie obszar opracowania w części

północnej i środkowej obszaru stanowią tereny rolnicze z dość dużymi powierzchniami jednorodnych pól uprawnych, z obecnością ww. zbiorowisk segetalnych. W części południowo-wschodniej występuje kompleks leśny, stanowiący fragment dużego kompleksu leśnego ciągnącego się od rejonu Przechlewa.

Urozmaicheniem roślinności analizowanego terenu są:

- fragment większego kompleksu leśnego (południowo-wschodnia części obszaru);
- mniejsze zalesienia i zadrzewienia – w dolinie rzeki Białej;
- kompleksy szuwarów, zarośli łozowych, roślinności bagiennej i zbiorników wodnych, miejscami także wilgotnych łąk i turzycowisk w dolinie Białej.

Do cenniejszych zbiorowisk, pełniących funkcje ekologiczne należą:

1. Płat lasu – użytkowany gospodarczo - na siedlisku boru mieszanego świeżego, z dominacją sosny w drzewostanie. W jego skład wchodzi wydzielienia o zróżnicowanym wieku, przeważnie w klasie wieku 40-60 lat, lokalnie bliżej środkowo-wschodniej części obszaru są to odnowienia i młodniki w wieku poniżej 10 lat.
2. Śródpolne zalesienia i zadrzewienia w dolinie Białej z przewagą olszy czarnej, udziałem jesionu, klonu, dębu szypułkowego i lokalnie domieszką innych gatunków drzew i krzewów.
3. Torfowiska, szuwały i łozowiska towarzyszące podmokłościom i zbiornikom wodnym, z udziałem trzciny pospolitej, pałki szerokolistnej, turzyc, a w przypadku zarośli łozowych z występowaniem wierzby pięcioprzecikowej i uszatej (w dolinie Białej).
4. Zbiorowiska łąkowe i pastwiskowe – głównie z rzędu *Molinietalia caeruleae* - trwale lub okresowo wilgotnych, żyznych łąk kośnych, okresowo podtapianych.

Obszar opracowania nie został dotąd objęty szczegółowymi badaniami szaty roślinnej. Częściowe dane w zakresie zbiorowisk roślinnych i gatunków flory wynikają z przeprowadzonej wizji terenowej (październik 2024).

Na powierzchni obszaru opracowania wykazano stanowiska gatunków podlegających częściowej ochronie gatunkowej:

- kocanek piaszkowych *Helichrysum arenarium* – pojedyncze stanowiska na odłogowanych, piaszczystych gruntach ornych, przy drogach oraz na skraju kompleksu leśnego – w południowo-wschodniej części obszaru.
- mchu - rokitnika pospolitego *Pleurozium schreberi* – stanowiska powierzchniowe w runie obszaru leśnego w południowo-wschodniej części obszaru.

Zgodnie z danymi z Inwentaryzacji przyrodniczej województwa zachodniopomorskiego (RDOŚ Szczecin 2010) na obszarze opracowania wykazano występowanie 2 typów siedlisk przyrodniczych będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, ujętych w Zał. I Dyrektywy Rady Europejskiej 92/43/EWG (Dyrektywa Siedliskowa) i zamieszczonych w Załączniku 1 do rozporządzenia w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (tekst jednolity Dz. U. 2014, nr 0, poz. 1713). Są to siedliska 3260 – nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosienniczników, a także 7230 - górskie i nizinne torfowiska zasadowe. Oba typy siedlisk przyrodniczych występują w dolinie Białej. Zestawienie ich powierzchni w granicach

opracowania przedstawia tabela poniżej. Rozmieszczenie siedlisk przyrodniczych przedstawiono na mapie – Zał. 1 do opracowania.

Tab. 2. Zestawienie siedlisk przyrodniczych w granicach opracowania

KOD	SIEDLIŚKO	Pow. [ha]
3260	Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włośnienniczników	3,17
7230	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak turzycowisk i mechowisk	5,98

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Inwentaryzacji przyrodniczej województwa zachodniopomorskiego (w formacie GIS)

Ponadto odtwarzające się w drodze naturalnej sukcesji zarośla i zadrzewienia olszowe wzdłuż cieków w dolinie rzeki Białej nawiązują do łęgu jesionowo-olszowego *Fraxino-Alnetum*, ujmowanego jako siedlisko 91E0 – łęgi nadrzeczne. W tym przypadku z uwagi na stadium sukcesji i brak wykształconych cech florystycznych nie można jeszcze mówić o wykształconym siedlisku tego typu.

Nie wykazano dotąd w granicach opracowania występowania gatunków roślin będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, ujętych w Zał. I Dyrektywy Rady Europejskiej 92/43/EWG (Dyrektywa Siedliskowa) i objętych programem Natura 2000.

2.4. Fauna

2.4.1. Ptaki

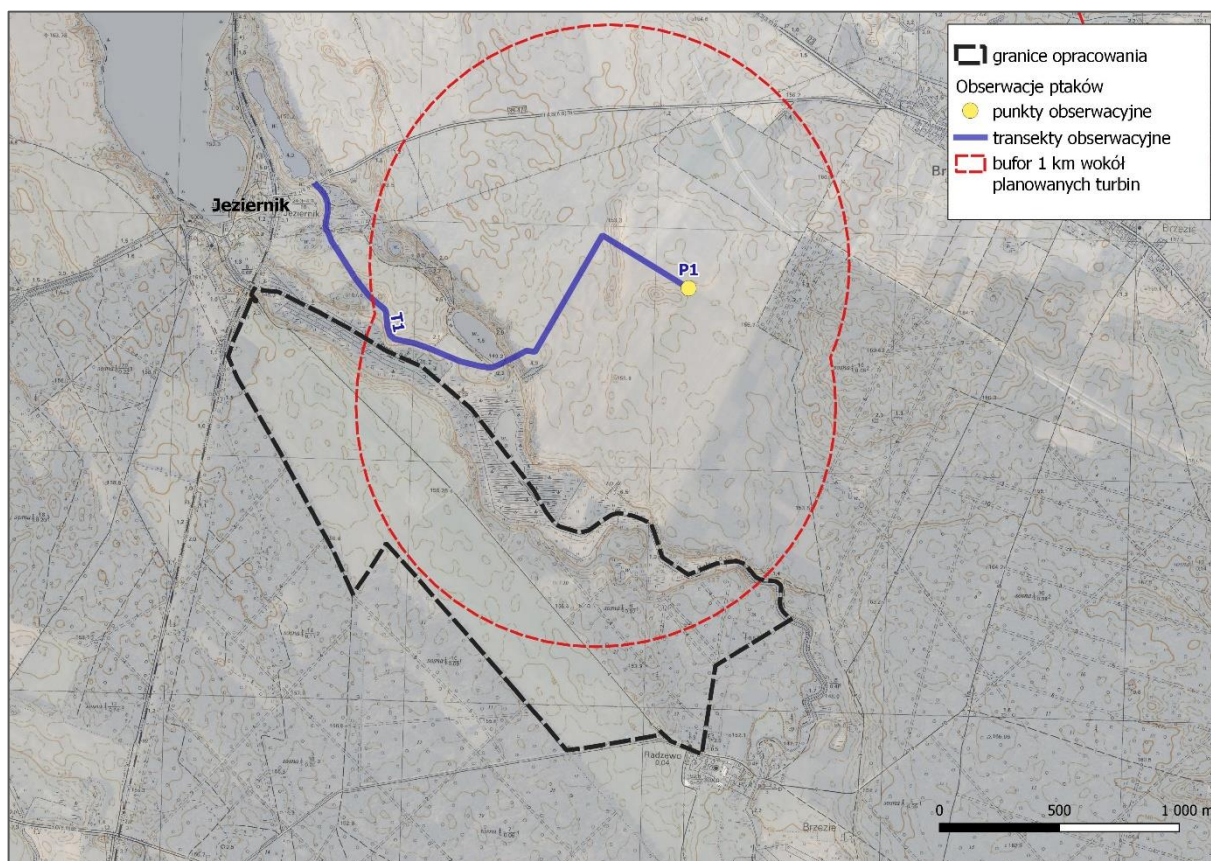
Charakterystykę awifauny obszaru Planu oparto na wynikach badań monitoringowych wykonanych na sąsiedniej powierzchni, położonej w gm. Rzeczenica – na północ od obszaru opracowania. Badania te prowadzono zgodnie z wytycznymi prowadzenia monitoringu przedrealizacyjnego dla lokalizacji farm wiatrowych (PSEW 2008), w okresie marzec 2023 – luty 2024. Wyniki tych badań zawarte są w opracowaniu:

- Monitoring ornitologiczny obszaru planowanej farmy wiatrowej Rzeczenica (gm. Rzeczenica), Raport końcowy z badań za okres marzec 2023 - luty 2024, Pro Digital.

W trakcie obserwacji monitoringowych w ww. okresach prowadzono następujące zadania:

- badania transektowe,
- badania na stałych punktach obserwacyjnych – natężenie wykorzystania przestrzeni powietrznej,
- cenzus gatunków kluczowych;
- wyszukiwanie zgrupowań i koncentracji ptaków.

Poszczególne transekty i punkty obserwacyjne zlokalizowane były poza obszarem opracowania, natomiast cenzus awifauny lęgowej objął częściowo tereny w południowo-wschodniej jego części (por. rys. poniżej). Jednocześnie obszar w granicach planowanego dokumentu objęty był w całości badaniami zgrupowań i koncentracji ptaków w ramach ww. monitoringu.

Ryc. 6. Lokalizacje punktów i transektów obserwacyjnych oraz buforu rozpoznania kluczowych gatunków lęgowych ptaków w rejonie obszaru opracowania.

Źródło: opracowanie własne na podstawie monitoringu przedrealizacyjnego

Łącznie w pełnym, rocznym okresie monitoringu na sąsiadującym z obszarem opracowania terenie planowanej farmy na punktach obserwacyjnych odnotowano obecność co najmniej 96 gatunków, w tym:

- 84 gatunków objętych ochroną ścisłą i 7 częściową;
- 13 gatunków znajdujących się Czerwonej liście ptaków Polski (w kategorii zagrożenia powyżej LC i DD);
- 18 gatunków zamieszczonych w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej;
- 28 gatunków zagrożonych w Europie według kryteriów BirdLife International (2004) (SPEC 1, SPEC 2 i SPEC 3).

Najliczniej notowane na obszarze objętym badaniami były gęsi *Anser spp.* (3705 os.), na drugim miejscu pod względem liczebności była czajka *Vanellus vanellus* (3213 os.), trzecim najliczniej reprezentowanym gatunkiem był żuraw *Grus grus* (2800 os.).

Najwyższe wskaźniki liczebności były notowane podczas okresu migracji jesiennej.

Nie stwierdzono wysokich liczebności ptaków w czasie wędrówki wiosennej i jesiennej. Nasilenie migracji na badanej powierzchni należy uznać jako niewysokie. Nie występują tu istotne szlaki wędrówki długodystansowej ptaków.

Nie stwierdzono także lokalnych tras stałych przelotów na linii żerowisko-noclegowisko gęsi, łabędzi krzykliwych i żurawi.

Kluczowe gatunki lęgowe ptaków

Rozpoznanie awifauny lęgowej prowadzono częściowo w granicach obszaru opracowania i jego bliskim sąsiedztwie (wzdłuż doliny rzeki Białej). W granicach opracowania i w jego otoczeniu rozpoznano stanowiska lęgowe następujących gatunków z Zał. I Dyrektywy Ptasiej (por. ryc. poniżej):

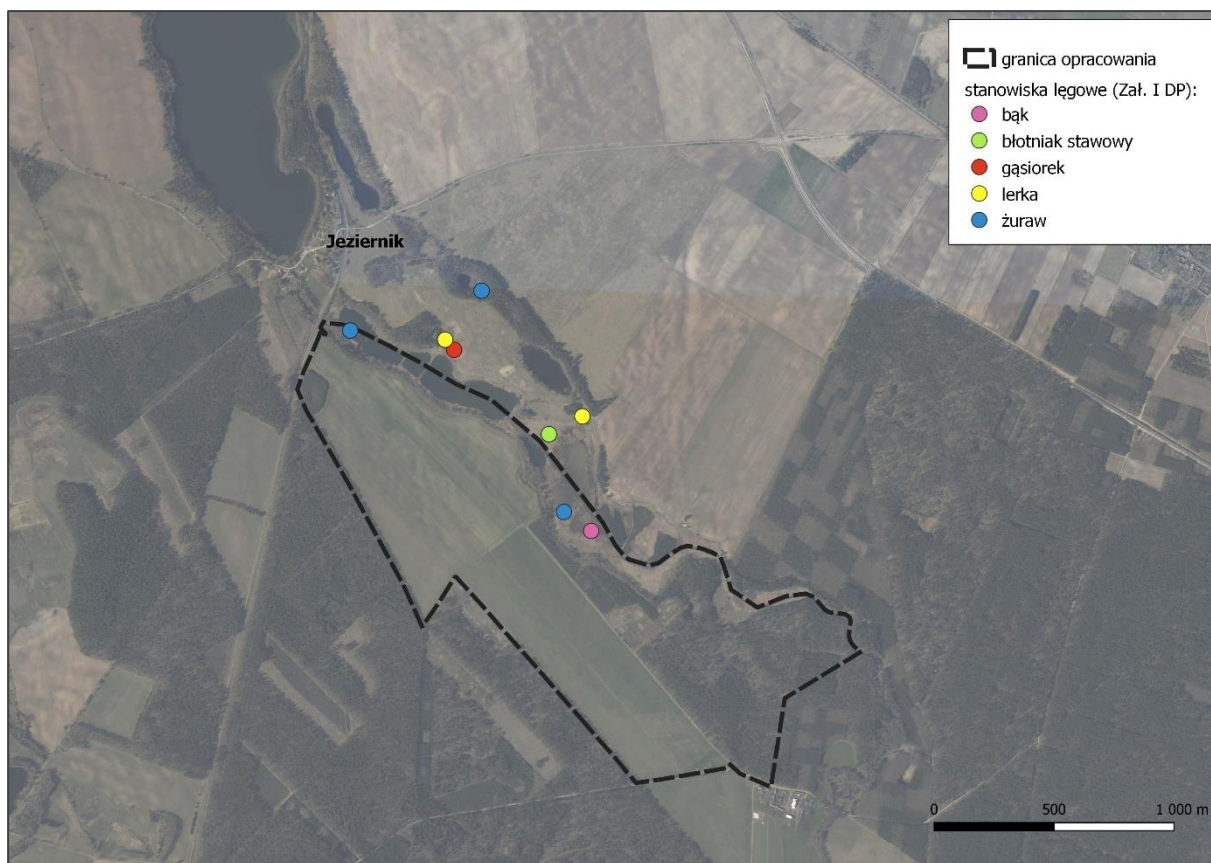
- **błotniak stawowy** *Circus aeruginosus* – 1 para z rewirem nad rozległym kompleksem zbiorników wodnych w dolinie rzeki Białej i Jez. Bielsko (gniazdowanie najprawdopodobniej w rozległych szuwarach trzcinowych w dolinie rzeki Białej),
- **żuraw** *Grus grus* – w dolinie rzeki Białej pomiędzy wsiami Radzewo i Jeziernik – lęgowisko – ok. 3 par w rozległych szuwarach trzcinowych i lasach nad doliną,
- **bąk** *Botaurus stellaris* – gniazdowanie możliwe 1 pary w rozległych szuwarach w dolinie rzeki Białej (gniazdo niezlokalizowane, orientacyjnie wskazano lokalizację tokującego samca),
- **lerka** *Lullula arborea* – 2 stanowiska lęgowe w dolinie rzeki Białej,
- **gąsiorek** *Lanius collurio* – 1 stanowisko w dolinie Białej.

Ponadto odnotowano stanowiska lęgowe innych gatunków, spoza Zał. I Dyrektywy Ptasiej:

- **łabędź niemy** *Cygnus olor* – gniazdowanie 1 pary w szuwarach w dolinie rzeki Białej,
- **nurogęs** *Mergus merganser* – gniazdowanie pewne 1 pary w dolinie rzeki Białej (gniazdo niezlokalizowane, wskazano lokalizację miejsca wodzenia piskląt przez samicę, jako żerowisko i miejsce wychowu młodych).
- **gągoł** *Bucephala clangula* – gniazdowanie pewne 1 pary w dolinie rzeki Białej (gniazdo niezlokalizowane, stwierdzono miejsca wodzenia piskląt przez samicę, jako żerowisko i miejsce wychowu młodych).

W odpowiedzi na wniosek o udostępnienie informacji dotyczących występowania stref ochrony, powołanych na podstawie art. 60 ust. 3 - ustawy o ochronie przyrody, uzyskano w odpowiedzi informacje z Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gdańsku (pismo z dnia 20 marca 2023 r. – przekazane drogą elektroniczną) i Szczecinie (pismo znak: WONS.402.160.2023.MF z dnia 14 kwietnia 2023 r.).

Zgodnie w ww. informacjami w odległości do 2 km od granic planowanej farmy - obejmującym w całości obszar opracowania nie wykazano występowania stanowisk lęgowych ptaków objętych ochroną strefową miejsc gniazdowania, wymienionych w rozporządzeniu z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (t.j. Dz.U. 2022 poz. 2380).

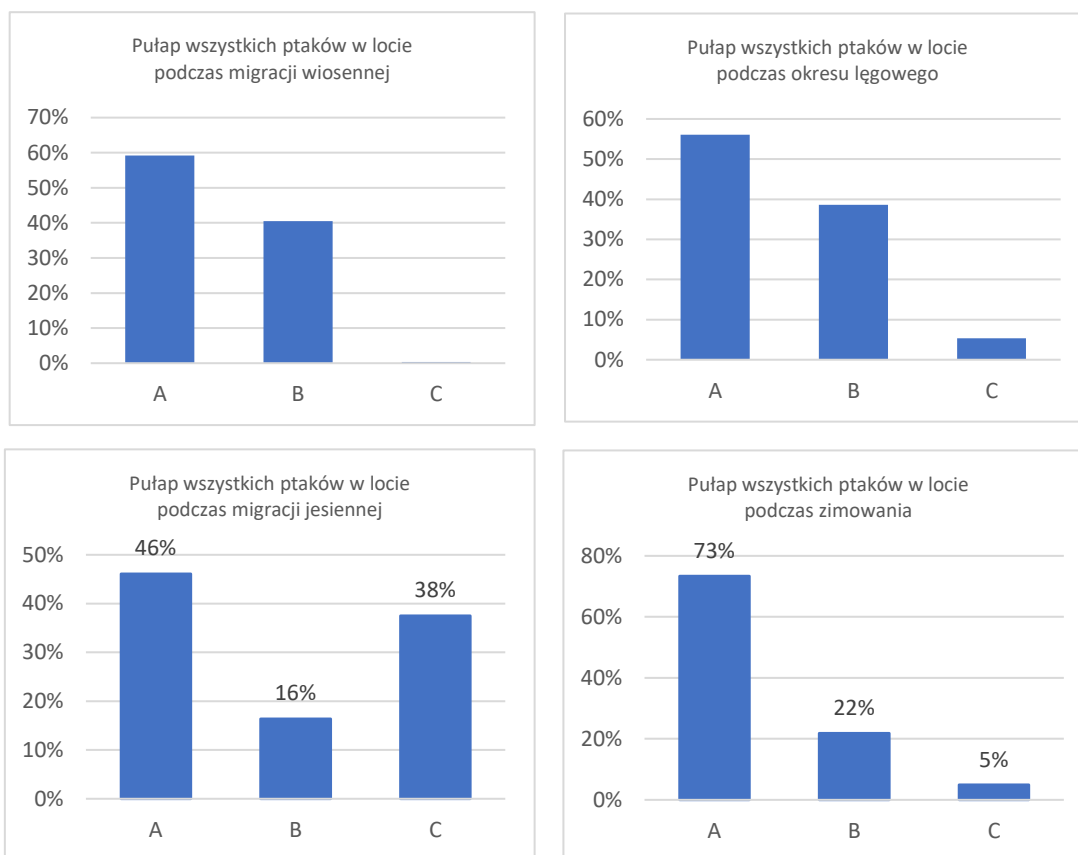

Ryc. 7. Rozmieszczenie stanowisk lęgowych ptaków z Zał. I Dyrektywy Ptasiej w rejonie obszaru opracowania.

Intensywność przemieszczeń i pułapy przelotu

Wolumen przelotów ptaków na badanej powierzchni planowanej farmy w sąsiedztwie obszaru opracowania wyrażony ilością osobników wszystkich ptaków łącznie zarejestrowanych w locie był silnie zmienny w poszczególnych okresach fenologicznych. Pod względem natężenia przelotów dominował zdecydowanie okres jesieni (N= 9803 os.). Wysoka była również liczebność ptaków w okresie zimowym, co wynikało z lokalnych przemieszczeń stad czajek, gęsi i łabędzi. Ogółem w okresie zimy zarejestrowano w locie 4395 osobników.

Zarejestrowane pułapy przelotu w poszczególnych okresach, w podziale na 3 przedziały wysokości (A – poniżej turbiny, B – w zakresie pracy rotora i C – powyżej) przedstawiają wykresy poniżej. Większość przelotów ptaków odnotowano na pułapie poniżej zakresu pracy rotora. W pułapie kolizyjnym przemieszczało się w okresie wiosny i okresie lęgowym do 40% wszystkich osobników odnotowanych w locie. Najniższy udział przelotów na pułapie kolizyjnym – w zakresie od 16 do 22% ogółu przelatujących ptaków, odnotowano jesienią i zimą, kiedy wolumen przelotów (liczba osobników w locie na powierzchni była najwyższa). Poza okresem jesieni, odnotowano niewielki udział ptaków na pułapie wysokim, co świadczy o niewielkim znaczeniu obszaru dla wędrówek długodystansowych. Dominują natomiast, zwłaszcza zimą, przemieszczenia na pułapie niskim – typowe dla lokalnych przelotów siedliskowych. W okresie zimy na pułapie niskim, poniżej zakresu pracy turbin odnotowano aż 73% wszystkich ptaków zarejestrowanych w locie.

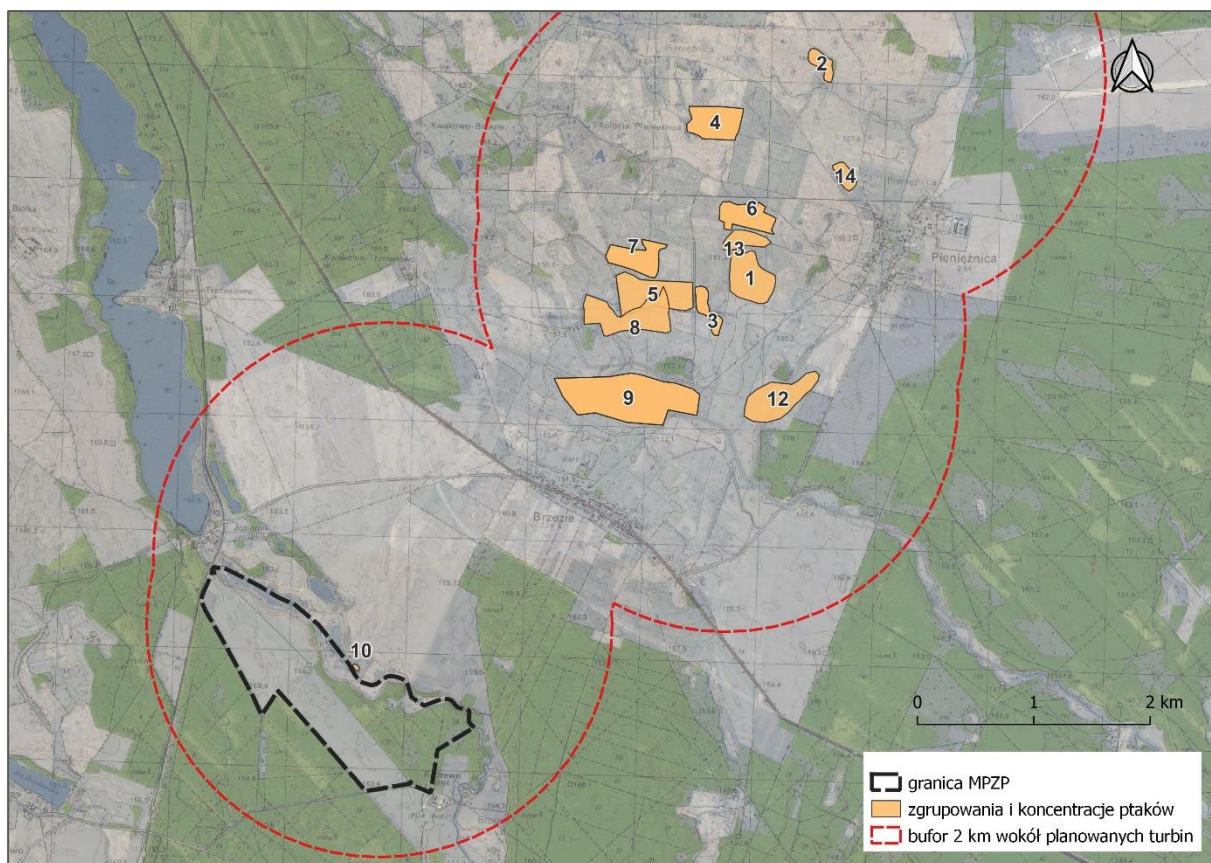

Ryc. 8. Pułapy przelotu ptaków na sąsiedniej powierzchni w gm. Rzeczenica w poszczególnych okresach fenologicznych.

Koncentracje i zgrupowania

Podczas badań ogółem na badanej powierzchni (bufor do 2 km od planowanych turbin), obejmującej także teren w granicach Planu stwierdzono 14 zgrupowań ptaków, przekraczających progi liczebności rejestrowane w ramach protokołu tzw. „wyszukiwanie zgrupowań żerowiskowych”, z czego tylko jedno znajdowało się częściowo w granicach obszaru opracowania. Było to niewielkie noclegowisko łabędzi krzykliwych (10 osobników) w dolinie Białej, odnotowane w listopadzie 2023. Zarejestrowane, liczniejsze i bardziej regularne koncentracje ptaków znajdowały się poza obszarem opracowania Planu, w odległości co najmniej 2,5 km na północ od jego granic, na podmokłych i wilgotnych łąkach na obszarze sąsiedniej gminy Rzeczenica (por. rys. poniżej).

Stwierdzone wielkości zgrupowań na noclegowiskach i żerowiskach zarówno w pobliżu obszaru Planu jak i na terenie sąsiedniej gminy Rzeczenica nie były jednak znaczące w skali regionu jak i kraju (Ławicki i in. 2012, Sikora i in. 2015, Meissner i in. 2021). Odnotowane w trakcie monitoringu koncentracje zarówno na noclegowiskach (10 – 55 os.) jak i na żerowiskach (16 – 650 os.) plasowały się na poziomach liczebności niskich dla poszczególnych gatunków ptaków – w związku z tym nie wymagają wdrożenia działań minimalizujących w przypadku planowanej inwestycji wiatrowej w sąsiedniej gminie Rzeczenica.

Ryc. 9. Lokalizacja miejsc koncentracji żerowiskowych i noclegowisk ptaków (numeracja zgodna z opisem w tabeli poniżej) w rejonie opracowania planu (gm. Białý Bór i Rzeczenica).

Tab. 3. Lokalizacja zgrupowań żerowiskowych i noclegowisk ptaków w odległość do 2000 m wokół planowanych turbin (w gm. Rzeczenica). Kolorem i pogrubioną czcionką wyróżniono zgrupowanie w granicach Planu.

Lp.	Nazwa polska	Liczebność	Lokalizacja zgrupowań	Data obserwacji
1	Łabędź krzykliwy	31	żerujące na polach uprawnych pod wsią Pieniężnica	12.03.2023
2	Łabędź krzykliwy	25	żerowisko na polach uprawnych pod wsią Grabowo	12.03.2023
3	Łabędź krzykliwy	34	żerowisko i miejsce odpoczynku na moczarach pomiędzy wsiami Kwakowo-Brzezina i Pieniężnica	19.03.2023
3	Łabędź krzykliwy	20	żerowisko i miejsce odpoczynku na moczarach pomiędzy wsiami Kwakowo-Brzezina i Pieniężnica	26.03.2023
3	Łabędź krzykliwy	85	żerowisko i miejsce odpoczynku na moczarach pomiędzy wsiami Kwakowo-Brzezina i Pieniężnica	09.02.2024
4	Żuraw	50	żerowisko na łąkach i moczary przy Kolonii Pieniężnica	19.03.2023
4	Żuraw	150	żerowisko na łąkach i moczary przy Kolonii Pieniężnica	05.09.2023
5	Żuraw	55	noclegowisko i żerowisko na moczarach pomiędzy wsiami Kwakowo-Brzezina i Pieniężnica	17.04.2023
6	Żuraw	61	żerowisko na łąkach i polach pod wsią Pieniężnica	28.04.2023
6	Żuraw	65	żerowisko na łąkach i polach pod wsią Pieniężnica	19.08.2023
7	Żuraw	50	żerowisko na zaoranych polach pomiędzy wsiami Kwakowo-Brzezina i Pieniężnica	08.07.2023
7	Żuraw	70	żerowisko na zaoranych polach pomiędzy wsiami Kwakowo-Brzezina i Pieniężnica	19.08.2023
7	Żuraw	50	żerowisko na zaoranych polach pomiędzy wsiami Kwakowo-Brzezina i Pieniężnica	05.09.2023

Lp.	Nazwa polska	Liczebność	Lokalizacja zgrupowań	Data obserwacji
8	Żuraw	80	żerowisko na moczarach pomiędzy wsiami Kwakowo-Brzezcie i Pieniężnica	22.07.2023
9	Czajka	250	żerowisko na zaoranych polach pod wsią Brzezcie	22.07.2023
9	Żuraw	120	żerowisko na zaoranych polach pod wsią Brzezcie	04.08.2023
9	Żuraw	650	żerowisko na zaoranych polach pod wsią Brzezcie	19.08.2023
9	Żuraw	120	żerowisko na zaoranych polach pod wsią Brzezcie	05.09.2023
9	Czajka	250	żerowisko na zaoranych polach pod wsią Brzezcie	26.02.2024
10	Łabędź krzykliwy	10	noclegowisko na rzece Białej	08.11.2023
11	Łabędź krzykliwy	16	żerowisko na pastwiskach (łąkach) pod wsią Grabowo	30.01.2024
12	Łabędź krzykliwy	120	żerujące na zalanej łące na południe od wsi Pieniężnica	09.02.2024
13	Łabędź krzykliwy	83	żerujące na zalanej łące na zachód od wsi Pieniężnica	09.02.2024
14	Łabędź krzykliwy	18	żerowisko i miejsce odpoczynku na moczarach na północ od wsi Pieniężnica	09.02.2024

Wykorzystanie przestrzeni przez ptaki szponiaste

Na badanym obszarze w gm. Rzeczenica, w sąsiedztwie obszaru opracowania planu stwierdzono ogółem występowanie 14 gatunków ptaków szponiastych, z czego 11 można zaliczyć do występujących w bliskim otoczeniu obszaru Planu i w jego granicach (por. tabela poniżej – wyniki dla punktu P1 – położonego najbliżej obszaru opracowania).

Najliczniej reprezentowany był myszół – w sumie stwierdzono na całej powierzchni w okresie rocznych obserwacji 104 osobniki, z czego największa aktywność tego gatunku występowała przy punkcie P2 – zlokalizowanym ok. 3,7 km na północ od obszaru planu - 0,81 os./1 godz. Pozostałe gatunki szponiastych stwierdzane były z mniejszą aktywnością. Generalnie wyższe wykorzystanie przestrzeni przez ptaki szponiaste stwierdzano na punktach położonych dalej na północ od obszaru Planu.

Najwyższa aktywność notowana była w rejonie punktów obserwacyjnych nr 2 i 4, zlokalizowanych odpowiednio 3,7 km (punkt 2) i 6,5 km na północ od obszaru opracowania Planu (punkt 4).

W punkcie obserwacyjnym położonym najbliżej obszaru Planu (punkt P1 – ok. 950 m na północ) odnotowano najniższe aktywności ptaków szponiastych w porównaniu z pozostałymi punktami (por. tab. poniżej). Średnia aktywność wszystkich ptaków szponiastych w ciągu rocznych obserwacji wyniosła tu 1,4 os./1 godz. - co jest wartością poniżej przeciętnej dla rozkładu referencyjnego aktywności ptaków szponiastych wg poradnika OTOP 2024², mieszczącą się w zakresie aktywności na poziomie q20% - q30% tego rozkładu (1,24- 1,42 os./ 1 godz.). Podwyższona była jedynie aktywność błotniaka stawowego wynosząca średnio ok. 0,3 – 0,4 os./1 godz. – co wynikało z położenia stanowiska lęgowego tego gatunku w dolinie Białej (przy granicy opracowania).

Ogółem aktywność ptaków szponiastych na całej badanej powierzchni w strefie 500 m od punktów i obszaru planowanych turbin wiatrowych wynosiła 1,75 os./godz. – mieszcząc się w przedziale wartości przeciętnych (mediana referencyjnego rozkładu aktywności ptaków szponiastych wg poradnika OTOP 2024 – 1,78 os./godz.). Dla strefy zewnętrznej, w odległości do 2000 m od punktów obserwacyjnych i planowanych lokalizacji turbin wartości wynosiły 2,2

² Wylegała P., Antczak J., Glapan J., Górecki D., Guentzel S., Kajzer K., Kniola T., Szurlej-Kiełńska A. 2024. Monitoring ptaków na lądowych farmach wiatrowych. Poradnik metodyczny. OTOP, Warszawa 2024.

os/godz. – co odpowiadało aktywności podwyższonej – na poziomie q60% – q70% rozkładu referencyjnego (od 2,03 – 2,22 os/godz.).

Tab. 4. Średnia aktywność ptaków szponiastych stwierdzonych na punktach obserwacyjnych. Kolorem i czcionką pogrubioną wyróżniono punkt P1 – najbardziej reprezentatywny dla obszaru opracowania Planu

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Wskaźnik aktywności w promieniu 500 m od punktach obserwacyjnych (os./godz.)			
			P1	P2	P3	P4
1	Myszołów	<i>Buteo buteo</i>	0,48	0,81	0,64	0,55
2	Błotniak stawowy	<i>Circus aeruginosus</i>	0,36	0,12	0,12	0,31
3	Kania ruda	<i>Milvus milvus</i>	0,05	0,10	0,14	0,36
4	Bielik	<i>Haliaeetus albicilla</i>	0,07	0,36	0,10	0,07
5	Pustułka	<i>Falco tinnunculus</i>	0,17	0,24	0,14	0,02
6	Kania czarna	<i>Milvus migrans</i>	0,07	0,02	0,05	0,36
7	Krogulec	<i>Accipiter nisus</i>	0,02	0,17	0,12	0,17
8	Myszołów włochaty	<i>Buteo lagopus</i>	0,02	0,12	0,14	0,02
9	Błotniak zbożowy	<i>Circus cyaneus</i>	0,07	0,19	0,02	0,00
10	Błotniak łąkowy	<i>Circus pygargus</i>	0,05	0,00	0,02	0,00
11	Drzemlik	<i>Falco columbarius</i>	0,05	0,02	0,00	0,00
12	Orlik krzykliwy	<i>Aquila pomarina</i>	0,00	0,02	0,00	0,02
13	Jastrząb	<i>Accipiter gentilis</i>	0,00	0,00	0,00	0,02
14	Kobuz	<i>Falco subbuteo</i>	0,00	0,00	0,02	0,00
SUMA			1,40	2,17	1,52	1,90

2.4.2. Nietoperze

Podstawowym źródłem informacji na temat stanu chiropterofauny jest roczny monitoring chiropterologiczny:

- Monitoring chiropterologiczny obszaru planowanej farmy wiatrowej Rzeczenica (gm. Rzeczenica), Raport roczny z badań za okres marzec 2023 - luty 2024, Pro Digital.

Monitoring ten był prowadzony na sąsiedniej powierzchni, położonej w gm. Rzeczenica – na północ od obszaru opracowania. Biorąc pod uwagę niedużą odległość obszaru opracowania względem terenu objętego ww. monitoringiem (najbliżej położony transekt nasłuchowy T5-6 zlokalizowany ok. 450 m na północ od granic planu) można uznać uzyskane wyniki za miarodajne do charakterystyki przewidywanego składu gatunkowego nietoperzy na analizowanej powierzchni. Badania te prowadzono zgodnie z wytycznymi prowadzenia monitoringu przedrealizacyjnego dla lokalizacji farm wiatrowych (Kepel i in. 2009), w okresie marzec 2023 – luty 2024.

Na podstawie nasłuchów detektorowych można oczekiwać występowania na obszarze opracowania 7 gatunków nietoperzy, zestawionych w tabeli poniżej.

Tab. 5. Wykaz gatunków nietoperzy stwierdzonych w nasłuchach transektowych

L.p	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Skrót używany w opracowaniu	Zał. II Dyr. Siedliskowej
1	nocek duży	<i>Myotis myotis</i>	Mmyo	tak
2	nocek Natterera	<i>Myotis nattereri</i>	Mnat	
3	mroczek późny	<i>Eptesicus serotinus</i>	Eser	
4	karlik malutki	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	Ppip	
5	karlik większy	<i>Pipistrellus nathusii</i>	Pnat	
6	karlik drobny	<i>Pipistrellus pygmaeus</i>	Ppyg	
7	borowiec wielki	<i>Nyctalus noctula</i>	Nnoc	

Wśród stwierdzonych nietoperzy zdecydowanie dominował borowiec wielki, stanowiący ponad 43% (180 kontaktów) wszystkich zarejestrowanych przelotów. Liczne były także dwa gatunki karlików – malutki (104 kontakty – 25%) oraz większy (61 kontaktów – 14%). Pozostałe gatunki pojawiały się rzadko lub incydentalnie.

Na powierzchniach gruntów rolnych położonych na północ od obszaru opracowania, w zbliżonych warunkach zróżnicowania siedliskowego (rozległe grunty orne otoczone lasami) najwyższe aktywności nietoperzy odnotowywano w sierpniu i wrześniu, przy czym zaznaczał się wówczas wyższy udział karlików pochodzących z lokalnych populacji rozrodczych. W pozostałym okresie badań od marca do lipca oraz w październiku były one niskie lub umiarkowane.

W listopadzie nie wykazano aktywności nietoperzy na badanej powierzchni.

Zimowiska

Nie odnaleziono żadnych dużych zimowisk nietoperzy. Na badanym obszarze nie ma wielkogabarytowych obiektów militarnych lub innego rodzaju podziemi. Niewykluczone jest istnienie niewielkich zimowisk, np. w piwnicach pod domami lub budynkami gospodarczymi oraz nawet znaczących, ale praktycznie niemożliwych do wykrycia w standardowych badaniach, miejsc hibernacji, np. karlików zimujących w ścianach budynków czy borowców hibernujących wewnątrz starych drzew.

2.4.3. Pozostała fauna

Obszar opracowania nie został dotąd objęty szczegółowymi badaniami fauny. Częściowe dane dotyczące występowania fauny zaczerpnięto z inwentaryzacji przyrodniczej wykonanej na potrzeby realizacji obwodnicy miejscowości Brzeziny (Piotrowska, Sterna 2018), obejmujące zbliżone pod względem struktury użytków tereny (rozległe grunty orne i lasy z przewagą borów mieszanych), położone na północ od granic opracowania, po północnej stronie doliny Białej.

Na podstawie tych danych należy uznać, że na obszarze opracowania można spodziewać się występowania co najmniej 4 gatunków płazów oraz 1 gatunku gada. Głównymi siedliskami płazów i strefami ich występowania będą głównie zbiorniki wodne, podmokłości i wilgotne łąki w dolinie Białej – wzdłuż północno-wschodniej granicy opracowania. Otwarte tereny rolne, jak i większość obszarów leśnych na siedliskach borowych z sosną w drzewostanie nie będą intensywniej użytkowane przez płazy.

Głównymi siedliskami jaszczurki zwinka w warunkach siedliskowych występujących na analizowanym obszarze są obrzeża kompleksu leśnego w południowej części obszaru, zwłaszcza jego prześwietlone, słoneczne okrajki. Biorąc pod uwagę zróżnicowanie siedlisk w dolinie Białej i w jej pobliżu należy spodziewać się występowania także jaszczurki żyworodnej i zaskrońca.

Tab. 6. Gatunki herpetofauny stwierdzone w pasie otoczenia obwodnicy m. Brzezie – na północ od obszaru opracowania.

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Status ochronny	II DS	PCKZ	PCLZ
1	Żaba wodna	<i>Pelophylax esculentus</i>	OC	---	---	---
2	Żaba śmieszka	<i>Pelophylax ridibundus</i>	OC	---	---	---
3	Żaba jeziorkowa	<i>Pelophylax lessonae</i>	OC	---	---	---
4	Żaba trawna	<i>Rana temporaria</i>	OC	---	---	---
5	Jaszczurka zwinka	<i>Lacerta agilis</i>	OC	---	---	---

Objaśnienia: OC – częściowa ochrona gatunkowa, II DS – załącznik II do Dyrektywy Siedliskowej

Wśród ssaków (poza omówionymi wcześniej nietoperzami) w inwentaryzacji pasa obwodnicy m. Brzezie wykazano obecność 12 gatunków, z czego 3 to gatunki chronione, a 5 – gatunki łowne.

Tab. 7. Gatunki ssaków (poza nietoperzami) stwierdzone w pasie otoczenia obwodnicy m. Brzezie – na północ od obszaru opracowania.

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Status ochronny	II DS	PCKZ
1	Jeż zachodni	<i>Erinaceus europaeus</i>	OC	---	---
2	Kret europejski	<i>Talpa europaea</i>	OC	---	---
3	Wiewiórka pospolita	<i>Sciurus vulgaris</i>	OC	---	---
4	Mysz polna	<i>Apodemus agrarius</i>	---	---	---
5	Mysz domowa	<i>Mus musculus</i>	---	---	---
6	Nornik zwyczajny	<i>Microtus arvalis</i>	---	---	---
7	Nornica ruda	<i>Myodes glareolus</i>	---	---	---
8	Lis pospolity	<i>Vulpes vulpes</i>	Ł	---	---
9	Jenot	<i>Nyctereutes procyonoides</i>	Ł	---	---
10	Sarna europejska	<i>Capreolus capreolus</i>	Ł	---	---
11	Jeleń szlachetny	<i>Cervus elaphus</i>	Ł	---	---
12	Dzik	<i>Sus scrofa</i>	Ł	---	---

Objaśnienia: OC – częściowa ochrona gatunkowa, OŚ – ścisła ochrona gatunkowa, Ł – gatunek łowny, II DS – załącznik II do Dyrektywy Siedliskowej, PCKZ – Polska Czerwona Księga Zwierząt

Stwierdzone gatunki chronione to drobne ssaki powszechnie i pospolicie występujące w wielu ekosystemach, niezagrożone wyginięciem. Oprócz taksonów chronionych stwierdzano również występowanie gatunków łownych lub nieobjętych ochroną gatunkową, takich jak sarna, dzik, lis, jenot, jeleń, mysz polna, mysz domowa, nornik zwyczajny i nornica ruda.

Biorąc pod uwagę występujące na obszarze opracowania zróżnicowanie siedlisk w dolinie rzeki Białej można również oczekiwać pojawiania się wydry i bobra europejskiego.

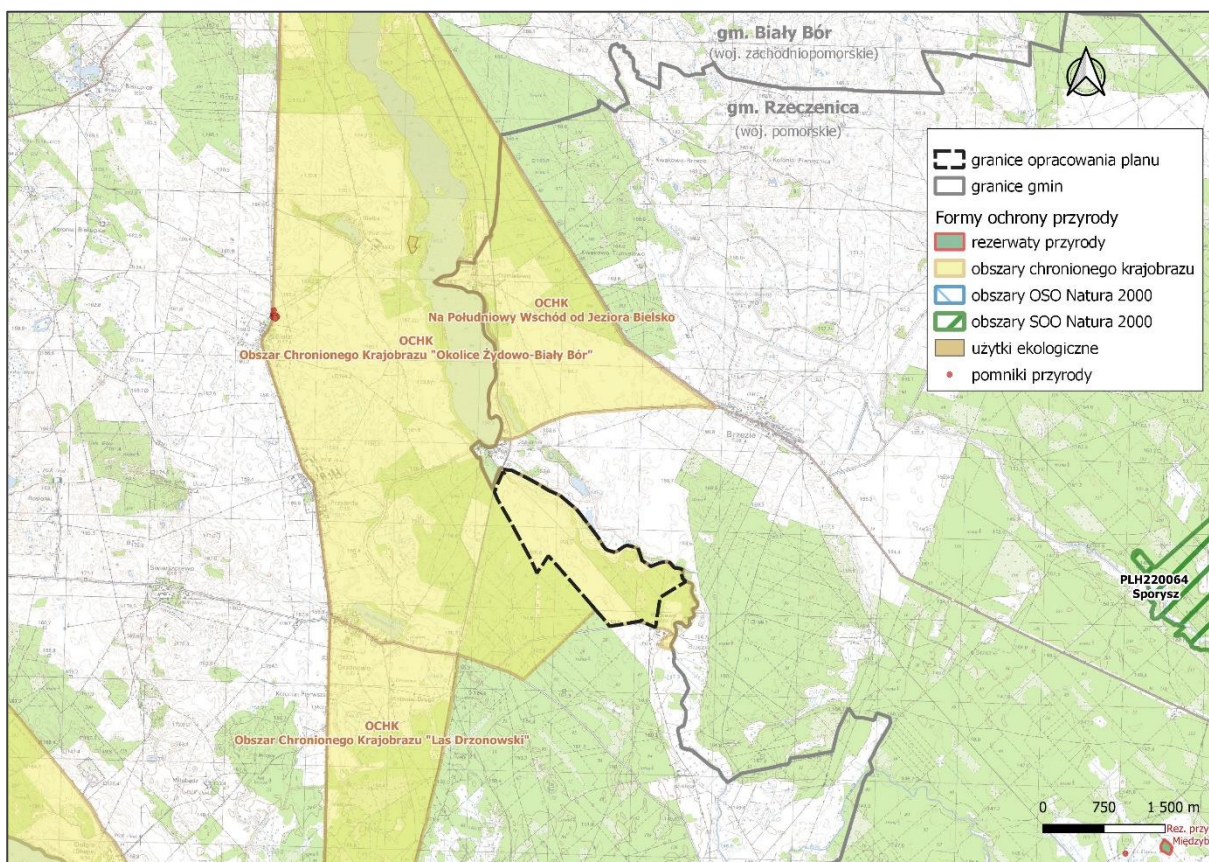
3. Ochrona przyrody i krajobrazu

3.1. Obszary i obiekty chronione

Całość obszaru opracowania znajduje się w granicach obszaru chronionego krajobrazu:

- „Obszar Chronionego Krajobrazu "Okolice Żydowo-Biały Bór"”.

Obszar Chronionego Krajobrazu „Okolice Żydowo-Biały Bór” obejmuje powierzchnię 1 2376,3 ha, utworzony został na podstawie Uchwały Nr X/46/75 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Koszalinie z dnia 17 listopada 1975 r. w sprawie stref chronionego krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Rady Narodowej w Koszalinie Nr 9, poz. 49). Obszar chroniony jest przede wszystkim ze względu na występującą tam zróżnicowaną, młodoglacjalną rzeźbę terenu z dużą liczbą zagłębień terenu wypełnionych wodą w postaci jezior, drobnych zbiorników trwałych i torfowisk.

Ryc. 10. Ogólne położenie obszaru na tle istniejących form ochrony przyrody.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GDOŚ.

Aktualny stan prawny tej formy ochrony reguluje Obwieszczenie Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego uchwały w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz. Urz. z 2014 r. poz. 1637).

Natomiast uszczegółowienie przebiegu granicy obszaru wprowadzono Uchwałą Nr XI/222/16 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 26 kwietnia 2016 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XXXII/375/09 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 15 września 2009 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz. Urz. z 2016 r. poz. 2239).

Ponadto, w dalszym otoczeniu obszaru opracowania znajdują się następujące formy ochrony przyrody:

- Obszar Chronionego Krajobrazu „Na Południowy Wschód od Jeziora Bielsko” – ok. 0,4 km na północ;
- Obszar Chronionego Krajobrazu „Las Drzonowski” – ok. 1,4 km na południowy zachód;
- Rezerwat przyrody „Bocheńskie Błoto” – ok. 8,2 km na wschód;
- Rezerwat przyrody „Międzybórz” – ok. 6,8 km na południowy-wschód;
- Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków „Ostoja Drawska” PLB320019 – ok. 8,2 km na północ;
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Sporysz” PLH220064 – ok. 5,5 km na wschód.

W promieniu 2 km od obszaru opracowania nie występują indywidualne formy ochrony przyrody – jak: pomniki przyrody, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe. Najbliższe pomniki przyrody znajdują się w m. Biała – ok. 3,4 km na północny-zachód od granic opracowania, a najbliższy zlokalizowany użytk ekologiczny – ok. 2,9 km na północ.

3.2. Projektowane formy ochrony przyrody

W obowiązującym Planie zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego 2020, w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Biały Bór, jak również w Inwentaryzacji przyrodniczej woj. zachodniopomorskiego (2010) w granicach opracowania nie wskazano żadnych obszarów przewidzianych do objęcia formami ochrony przyrody.

3.3. Walory krajobrazowe

Fizjonomię przedmiotowego obszaru określają przede wszystkim zasadnicze elementy morfologii terenu i dominujący sposób użytkowania gruntów. Zasadniczo, w nawiązaniu do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 stycznia 2019 r. w sprawie sporządzania audytów krajobrazowych (t.j. Dz.U. 2024 poz. 537), na obszarze opracowania można wyróżnić 3 typy krajobrazu:

- 1) B6e – przyrodniczo – kulturowy krajobraz wiejski (6e) z przewagą wielkoobszarowych pól lub łąk i pastwisk. Zalicza się do grupy B w typologii krajobrazów (zgodnie z ww. rozporządzeniem). Jest to grupa krajobrazów znajdujących się pod wpływem umiarkowanych działań człowieka, przejawiających się w stałej modyfikacji pokrycia

terenu. Tłem krajobrazowym są grunty wykorzystywane rolniczo, miejscami odłogi i ugory.

- 2) A2b – przyrodniczy, kulturowo ekstensywnie użytkowany - bagienno – łąkowy, bezleśny, z udziałem nieużytków, szuwarów, turzycowisk i niewielkich zbiorników wodnych – wzdłuż południowo-wschodniej granicy obszaru. Tło krajobrazowe tworzą nieużytki i zbiorniki wodne z udziałem szuwarów i turzycowisk. Zalicza się on do krajobrazów przyrodniczo - kulturowych funkcjonujących głównie w wyniku działania procesów naturalnych i charakteryzuje wysoką atrakcyjnością i dobrym stanem zachowania.
- 3) A3a – przyrodniczy, kulturowo ekstensywnie użytkowany - leśny z dominacją siedlisk borowych – występujący na stosunkowo niewielkich powierzchniach w południowo-wschodniej części obszaru opracowania. Obejmuje występujące tu powierzchnie leśne. Zalicza się on do krajobrazów przyrodniczo - kulturowych funkcjonujący głównie w wyniku działania procesów naturalnych.

Na terenie opracowania z uwagi na niewielkie zróżnicowanie hipsometryczne, nie występują rozległe i atrakcyjne panoramy i otwarcia widokowe. Zasięg obserwacji jest ograniczony i domknięty kompleksami leśnymi występującymi w otoczeniu rozpatrywanych powierzchni. Nie występują tu powierzchnie spełniające kryteria krajobrazu o cechach priorytetowych. W audycie krajobrazowym województwa zachodniopomorskiego w granicach opracowania nie zostały wskazane krajobrazy priorytetowe (dane RBGP WZ w Szczecinie³). Najbliżej położone krajobrazy priorytetowe położone są w bardzo dużej odległości – ponad 10 km od obszaru opracowania (Krajobraz wiejski na południe od wsi Gwda Wielka).

Analizowany teren nie podlega aktualnie presji związanej z lokalizacją zabudowy i powiększaniem się jej areалу. Przekłada się to korzystnie na zachowanie dotychczasowego charakteru krajobrazu kulturowego.

Zasadniczo najbardziej cennym pod względem krajobrazowym jest fragment doliny Białej ze zróżnicowanym użytkowaniem gruntów i występowaniem elementów powierzchniowej sieci hydrograficznej. Część zbiorników wodnych w dolinie powstała w sposób sztuczny, co nie zmienia faktu, że w chwili obecnej jest on przykładem atrakcyjnego krajobrazu kulturowego rolno-leśnego.

Zgodnie z planem zagospodarowania województwa pomorskiego (2020) północna część obszaru opracowania objęta jest wyznaczonymi granicami obszaru kulturowo-krajobrazowego – OKK 27. W strefie tej ustalono ochronę obiektów militarnych i ich ekspozycji, z dopuszczeniem zagospodarowania na funkcje turystyczne.

4. Diagnoza stanu środowiska

4.1. Źródła i stan antropizacji środowiska przyrodniczego

Aktualny stan środowiska na terenie opracowania wynika z naturalnych uwarunkowań takich jak odporność elementów środowiska i przebieg procesów w nim zachodzących oraz z charakteru, długotrwałości i natężenia oddziaływań antropogenicznych. Ogólnie stan

³ Regionalne Biuro Gospodarki Przestrzennej Województwa Zachodniopomorskiego w Szczecinie:
<http://audytkrajobrazowy-projekt.rbgp.pl/mapa-krajobrazy.html>

przekształceń środowiska na omawianym obszarze jest umiarkowany. Wpływa na to kilka czynników zewnętrznych:

- dostatecznie duże oddalenie od dużych aglomeracji miejskich, minimalizujące ilość zanieczyszczeń pochodzących z terenów przemysłowych (najbliższym ośrodkiem miejskim jest położony ok. 16 km na południowy zachód Szczecinek, w mniejszej odległości znajduje się również niewielkie miasto Mały Bór – ok. 5 km na północny zachód);
- brak istotnych, bezpośrednich ingerencji w środowisko przyrodnicze;
- brak źródeł zanieczyszczeń bezpośrednio na terenie opracowania i w najbliższym sąsiedztwie (poza drogą krajową nr 25 oraz niewielkimi ośrodkami osadniczymi).

Poniżej przedstawiono ocenę poszczególnych elementów środowiska na terenie opracowania, zestawioną na podstawie badań prowadzonych przez Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Szczecinie, a także w oparciu o dane publikowane przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska.

Jakość powietrza atmosferycznego

Na obszarze opracowania brak jest punktów pomiaru zanieczyszczeń powietrza (najbliższa znajduje się w Szczecinku, w odległości ponad 15 km). Dostępne, publikowane dane dotyczą znacznie szerszych stref pomiarowych wyznaczonych z poszczególnych województwach. Obszar opracowania znajduje się w strefie zachodniopomorskiej (kod strefy PL3203), obejmującej obszar województwa niewchodzący w skład aglomeracji i miast powyżej 100 tys. mieszkańców (poza aglomeracją szczecińską i strefą miasta Koszalin).

W Rocznej ocenie jakości powietrza za 2023 r. obszar opracowania zaliczony został do następujących klas, przedstawionych w poniższej tabeli.

Tab. 8. Wyniki oceny jakości powietrza w roku 2023 pod kątem ochrony zdrowia.

Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla całej strefy											
SO ₂	NO ₂	CO	C ₆ H ₆	PM ₁₀	PM _{2,5}	Pb*	As*	Cd*	Ni*	BaP*	O ₃
A	A	A	A	A	A1	A	A	A	A	A	A(D2)

* - stężenia substancji w pyłe zawieszonym PM₁₀.

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie zachodniopomorskim. Raport wojewódzki za rok 2023, GIOŚ, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska, Szczecin, 2024.

Najbliższa stacja pomiaru zanieczyszczeń administrowane przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska znajduje się w Szczecinku – PL0574A przy ul. Przemysłowej. Dokonuje się na niej między innymi pomiarów: benzo(a)pirenu w PM₁₀, pyłów zawieszonych PM₁₀, dwutlenku azotu i dwutlenku siarki.

Tab. 9. Średnie roczne stężenie wybranych zanieczyszczeń na stacji pomiarowej w Szczecinku.

Rodzaj zanieczyszczeń	Średnie roczne stężenie	Wartość dopuszczalna
Benzo(a)piren w PM ₁₀	0,8 ng/m ³	1
Dwutlenek azotu	10,6 µg/m ³	40
Dwutlenek siarki	3,2 µg/m ³	20
Pył zawieszony PM ₁₀	17,5 µg/m ³	40

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GIOŚ.

Dla gminy Biały Bór określony został także poziom stężeń wybranych zanieczyszczeń powietrza w oparciu o wyniki obiektywnego szacowania wykonanego na podstawie modelowania jakości powietrza dla roku 2023 wykonanego przez IOŚ-PIB (Roczna ocena jakości powietrza w województwie zachodniopomorskim. Raport wojewódzki za rok 2023). Wyniki tego oszacowania przedstawiono poniżej:

Tab. 10. Szacowane średnie roczne stężenia wybranych zanieczyszczeń dla gminy Biały Bór na podstawie modelowania IOŚ-PIB.

Rodzaj zanieczyszczeń	Średnie roczne stężenie	Wartość dopuszczalna
Benzo(a)piren w PM10	0,12 ng/m ³	1
Pył zawieszony PM10	12,1 µg/m ³	40
Pył zawieszony PM2,5	7,9 µg/m ³	20

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie zachodniopomorskim. Raport wojewódzki za rok 2023, GIOŚ, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska, Szczecin, 2024.

Jak wynika z zestawienia powyżej, dopuszczalne normy jakości powietrza na obszarze opracowania są spełniane, a stężenia poszczególnych zanieczyszczeń utrzymują się na poziomie niskim, znacznie poniżej wartości granicznych, określonych przepisami.

Wody powierzchniowe i podziemne

Obszar opracowania w całości znajduje się w zlewni Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (JCWP) rzecznych „Czernica do Białej” kod RW6000091886239 (w poprzednim cyklu planistycznym RW6000181886249). Wody rzeki Czernicy monitorowane są w punkcie pomiarowo-kontrolnym zlokalizowanym w odległości ok. 6 km na południowy wschód od granic obszaru opracowania (w miejscowości Sporysz).

Ze względu na ogólny węgiel organiczny, biologiczne zapotrzebowanie na tlen oraz wskaźniki dot. ichtiofauny stan ekologiczny tej JCWP określono jako zły. Stan chemiczny określono jako poniżej dobrego (ze względu na bromowane difenyletery, rtęć i heptachlor. Ogólny stan wód określono jako zły.

Ryzyko nieosiągnięcia celu środowiskowego uznano za zagrożone. Celem środowiskowym dla JCWP jest osiągnięcie dobrego stanu/potencjału ekologicznego oraz zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny (jeśli monitorowany jest wskaźnik diadromiczny D) oraz osiągnięcie dobrego stanu chemicznego. Nie odnotowano postępu w ramach dążenia do osiągnięcia celów środowiskowych, względem ubiegłego cyklu planistycznego (w 2016 r.).

Stan wód podziemnych

Pod względem Jednolitych Części Wód Podziemnych obszar opracowania znajduje się w jednostce o nr 26 (PLGW600026). Stan chemiczny, ilościowy oraz ogólny JCWPd zarówno w 2019 r. jak i 2012 r. sklasyfikowano jako dobry. Celem środowiskowym jest utrzymanie dobrego stanu chemicznego i ilościowego. JCWPd nie jest zagrożona nieosiągnięciem tego celu.

Hałas

Na obszarze opracowania nie występują źródła hałasu mogące powodować istotną emisję hałasu. Nie występuje również zabudowa ani inne tereny o funkcjach podlegających

ochronie akustycznej zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz. U. 2014, poz. 112).

Należy zaznaczyć, że dopuszczalne poziomy hałasu określone w ww. rozporządzeniu wyznaczone zostały dla terenów o różnych funkcjach urbanistycznych związanych z występowaniem określonego typu zabudowy mieszkaniowej, lub specyficzną funkcją terenu (tereny szpitali, rekreacyjno-wypoczynkowe). Tego typu tereny i funkcje nie występują w granicach obszaru opracowania planu.

Aktualnie jedynym źródłem intensywniejszego hałasu w dalszym otoczeniu obszaru opracowania jest aktualnie obwodnica miejscowości Brzezcie – w ciągu drogi krajowej nr 25 – przebiegająca w odległości minimum ok. 1,3 km od północnej granicy obszaru planu.

Jak wynika z obliczeń akustycznych przedstawionych w karcie informacyjnej przedsięwzięcia (rozbudowa drogi krajowej nr 25 na odcinku Biały Bór - Sporysz wraz z budową obejścia miejscowości Brzezcie, Pro Digital, 2019) zasięg izofony dopuszczalnego poziomu hałasu drogowego dla zabudowy jednorodzinnej ($LA_{eqD} = 61$ dB) w porze dnia utrzymuje się blisko granicy pasa drogowego – sięgając odległości ok. 40-50 m od drogi (prognoza dla poziomu ruchu przewidywanego na rok 2031).

Zasięg izofony dopuszczalnego poziomu hałasu dla zabudowy jednorodzinnej w porze nocy ($LA_{eqN} = 56$ dB) nie przekracza natomiast 40m od drogi. Są to zakresy odległości występujące bardzo daleko poza granicami opracowania (ok. 1,25-1,3 km). Ponadto na obszarze opracowania nie występuje zabudowa, ani inne tereny o funkcjach podlegających ochronie akustycznej zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz. U. 2014, poz. 112), w związku z tym brak jest tu terenów, do których normy hałasu mogą być odnoszone.

Należy zatem stwierdzić, że:

- 1) Hałas drogowy z obejścia drogowego m. Brzezcie DK25 oddziałuje w stosunkowo bliskiej strefie wokół drogi i jego zasięg utrzymuje się w bardzo dużej odległości od obszaru opracowania. W związku z tym nie będzie powodować przekroczeń dopuszczalnych norm hałasu dla jakiegokolwiek potencjalnych funkcji podlegającej ochronie akustycznej (w przypadku ich wskazania w planie – aktualnie w granicach opracowania nie występują tereny chronione akustycznie).
- 2) Hałas drogowy z obejścia drogowego m. Brzezcie DK25 nie powoduje ograniczeń w możliwości lokalizowania funkcji urbanistycznych podlegających ochronie akustycznej w granicach opracowania.
- 3) Aktualnie na obszarze opracowania i w jego sąsiedztwie nie występują inne źródła hałasu powodujące występowanie uciążliwości akustycznych i ograniczeń w lokalizacji ww. funkcji urbanistycznych.

Gleby

Tereny objęte obszarem opracowania posiadają w większości typowo rolniczy charakter. W strukturze użytkowania dominują użytki rolne (przeważa produkcja roślinna). Małe zróżnicowanie rzeźby terenu i niewielkie spadki powodują, że gleby na obszarze opracowania, mimo intensywnego użytkowania rolniczego, nie są szczególnie podatne na denudację zarówno naturogeniczną, jak i uprawową. Tereny o największych spadkach to

w zdecydowanej większości tereny zalesione i zadrzewione, bądź tereny rolne na których nastąpiła sukcesja naturalna.

Brak jakichkolwiek ośrodków przemysłowych na tym terenie powoduje, iż grunty te nie wykazują skażenia metalami ciężkimi. Zawartość metali ciężkich w glebach użytkowanych rolniczo odpowiada przeciętnej zawartości metali w glebach w Polsce. Nie stwierdzono terenów, które pod względem zawartości metali ciężkich kwalifikowałyby się do wyłączenia z produkcji rolnej.

4.2. Ocena odporności środowiska na obciążenie antropogeniczne oraz zdolności do regeneracji

Obszar opracowania charakteryzuje się przeciętną odpornością środowiska na obciążenia antropogeniczne. Decydują o tym przede wszystkim:

- ⇒ ogólnie korzystne warunki przewietrzania terenu – przewaga form wyniesionych - płaskich, miejscami falistych, wpływa korzystnie na potencjał samooczyszczania w aspekcie czystości powietrza atmosferycznego, rzeźba terenu nie wykazuje również tendencji do występowania inwersji termicznych, ani zastoisk zimnego powietrza (jedynie miejscami w wąskim pasie doliny Białej);
- ⇒ dość korzystne połączenia ekologiczne z otoczeniem, w szczególności rozległe tereny leśne przylegające do południowej i wschodniej granicy, a także łączność ekologiczna poprzez dolinę rzeki Białej;
- ⇒ stabilność morfodynamiczna – brak zagrożeń związanych z erozją i ruchami masowymi – tereny predysponowane do rozwoju zjawisk denudacyjnych występują jedynie na niewielkich powierzchniowo fragmentach stoków doliny Białej.

Ze słabszych stron potencjału odpornościowo-regulacyjnego obszaru opracowania wymienić można:

- ⇒ zwiększoną podatność wód podziemnych na zanieczyszczenia – na sporej powierzchni występują grunty przepuszczalne, w dolinie Białej występuje bezpośredni kontakt wód gruntowych z powierzchnią terenu;
- ⇒ zwiększona podatność gleb na erozję i denudację – w tym uprawową na gruntach ornych położonych na stromych stokach doliny Białej (w północnej części obszaru);
- ⇒ podatność przepuszczalnych i piaszczystych gruntów ornych na obszarze powierzchni sandru na przesuszanie i erozję wietrzną (zjawiska stymulowane przez zmiany klimatyczne) co może przyczynić się do degradacji gruntów i obniżenia opłacalności produkcji rolnej.

Generalnie za najmniej odporne na antropopresję obszary uznać należy tereny znajdujące się w dolinie Białej i na jej stokach, w południowo-wschodniej części powierzchni.

5. Charakterystyka ustaleń projektu planu

5.1. Powiązania z innymi dokumentami planistycznymi

Przedmiotowy projekt miejscowego planu zagospodarowania ma związek z ustaleniami dotyczącymi rozwoju inwestycji w zakresie energetyki – wykorzystania odnawialnych źródeł energii (OZE), a szczególnie energetyki wiatrowej - zapisanymi w dokumencie planistycznym rangi krajowej: Zaktualizowanej Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju (Rządowe Centrum Studiów Strategicznych, październik 2005).

Jednocześnie ustalenia planu związane są bezpośrednio z planowanym przedsięwzięciem w zakresie energetyki wiatrowej na terenie sąsiedniej gminy Rzeczenica, dla którego przyjęto miejscowy plan zagospodarowania, uchwalony uchwałą Nr XI/71/24 Rady Gminy Rzeczenica z dnia 30 grudnia 2024 r. (Dz.Urz. Woj.Pom. 2025, poz. 469). Dotyczy on możliwości realizacji farmy wiatrowej (do 6 turbin wiatrowych) w częściach obrębów ewidencyjnych Pieniężnica, Brzezcie, w gminie Rzeczenica. Oceniany dokument jest bezpośrednio związany z ww. planem w gminie Rzeczenica, zgodnie z obowiązującymi przepisami wprowadzając odpowiednie ograniczenia zagospodarowania wynikające z planowanej lokalizacji turbin w sąsiedztwie.

W szerszym zakresie, biorąc pod uwagę powiązanie z planem miejscowym dla gminy Rzeczenica, planowany dokument należy postrzegać jako element realizacji Polityki energetycznej Polski do 2030 r. (Ministerstwo Gospodarki 2008). Zakłada ona uzyskiwanie do 2020 r. 15% energii ze źródeł odnawialnych (OZE) i odpowiednio 20% w roku 2030, a także ograniczenie emisji gazów (CO₂, SO₂ i NO_x) pochodzenia energetycznego (zobowiązania akcesyjne wobec UE).

W Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego 2020 wskazano korzystne warunki naturalne do produkcji energii odnawialnej z wiatru. Niniejszy projekt Planu nie realizuje bezpośrednio kierunku wykorzystania energii wiatrowej w przestrzeni województwa – określonego jako „Rozwój energetyki wiatrowej przy poszanowaniu wartości krajobrazowych (Cel IX, Kierunek 4).

Wpływa jednak pośrednio na możliwość realizacji jednego z kierunków polityki przestrzennego sąsiedniego województwa pomorskiego (Plan zagospodarowania województwa pomorskiego 2030) - 2.5 „Zwiększanie stopnia bezpieczeństwa energetycznego i sprawności systemów produkcji, przesyłu i dystrybucji energii elektrycznej i ciepłej, gazu, ropy naftowej oraz produktów ropopochodnych”.

W obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Biały Bór z 2016 r. (Uchwała XXIII/176/2016 z dnia 29 grudnia 2016 r.) na rozpatrywanym terenie nie przewidywano zmian kierunków dotychczasowego sposobu zagospodarowania. Wskazano funkcje związane z terenami rolniczymi, a także możliwość potencjalnej eksploatacji kruszywa lub torfu (teren PG w dolinie Białej – w zasięgu udokumentowanego złoża kredy jeziornej). Na pozostałej powierzchni obejmującej tereny leśne przewidziano zachowanie lasów i zadrzewień.

5.2. Ustalenia projektu planu

Zasadniczym celem projektu MPZP jest wyznaczenie strefy ograniczeń związanych z lokalizacją elektrowni wiatrowych (na terenie sąsiedniej gminy Rzeczenica) i jednoznaczne wskazanie terenów z zakazem zabudowy, wynikającym z przepisów odrębnych dotyczących zasad lokalizacji planowanych turbin wiatrowych w sąsiedniej gminie Rzeczenica (w obrębach Brzezie i Pieniężnica).

W związku z wyznaczonymi w sąsiedztwie obszaru planu terenami lokalizacji elektrowni wiatrowych (gmina Rzeczenica) wyznaczono strefę ograniczeń związaną z zapewnieniem odpowiedniej odległości zabudowy od planowanych turbin.

W zakresie szczegółowych zasad i warunków zagospodarowania zapisy projektu Planu wprowadzają ustalenia dla następujących typów terenów o zróżnicowanym przeznaczeniu:

- RN – teren rolnictwa z zakazem zabudowy;
- L – teren lasu;
- WS-ZN – teren wód powierzchniowych śródlądowych lub zieleni naturalnej;
- WS – teren wód powierzchniowych śródlądowych.

Nie zmieniają one dotychczasowego sposobu użytkowania i zagospodarowania gruntów.

W zakresie realizacji przepisów dotyczących dopuszczalnych odległości zabudowy w stosunku do planowanych turbin wiatrowych plan wprowadza teren rolnictwa z zakazem zabudowy (RN).

Dla terenu oznaczonego na rysunku planu symbolem: 1RN ustala się:

1. Przeznaczenie:
 - 1) podstawowe – teren rolnictwa z zakazem zabudowy,
 - 2) dopuszczalne – obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej, drogi wewnętrzne.
2. Zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego: zagospodarowanie u użytkowanie terenów rolnych zgodnie z przepisami odrębnymi.
3. Zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu:
 - 1) dopuszczalny poziom hałasu – nie określa się,
 - 2) dopuszcza się obiekty i urządzenia melioracji.
4. Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, w tym krajobrazów kulturowych, oraz dóbr kultury współczesnej: obowiązują ustalenia §6 (opisane poniżej).
5. Zasady kształtowania zabudowy oraz wskaźniki zagospodarowania terenu: zakaz zabudowy.
6. Obsługa komunikacyjna terenu poprzez istniejące i projektowane drogi publiczne i wewnętrzne zgodnie z przepisami odrębnymi.

W celu minimalizacji ustaleń projektu Planu na środowisko wprowadzono następujące ustalenia zawarte w § 5 projektowanego dokumentu:

- 1) Obszar objęty planem miejscowym znajduje się w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu Okolice Żydowo – Biały Bór, w zagospodarowaniu terenów należy uwzględnić ograniczenia i zakazy zgodnie z przepisami odrębnymi.

- 2) Ustala się obowiązek zachowania walorów środowiska przyrodniczego, w tym istniejącej zieleni, pojedynczych drzew i krzewów oraz ich skupisk, z dopuszczeniem ewentualnej wycinki zgodnie z przepisami odrębnymi pod warunkiem kompensacji przyrodniczej.
- 3) Nakaz zachowania i ochrony zbiorników wodnych stałych i okresowych oraz istniejących systemów i urządzeń melioracyjnych, z dopuszczeniem ich przebudowy.
- 4) Nakaz zachowania drożności istniejących systemów melioracyjnych z dopuszczeniem ich przebudowy.
- 5) Nakaz udostępnienia gruntu, na którym zlokalizowane są urządzenia wodne, w szczególności urządzenia melioracyjne oraz rowy, i gruntów przyległych w celu wykonywania robót związanych z utrzymaniem i funkcjonowaniem tych urządzeń, zgodnie z przepisami odrębnymi. Realizacja inwestycji w sąsiedztwie rowów melioracyjnych w minimalnej odległości 3,0 m od krawędzi skarpy rowu.
- 6) Obowiązują ustalenia szczegółowe dla terenów zawarte w rozdziale 3 miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Ponadto, zapisy planu zapewniają ochronę dla ochrony obiektów środowiska kulturowego, określone w § 6 projektowanego dokumentu:

- 1) W terenach: 1RN, 1L znajdują się stanowiska archeologiczne ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków objęte strefami ochrony konserwatorskiej, w granicach których wszelkie działania, mogące doprowadzić do ich przekształcenia lub zniszczenia, wymagają przeprowadzenia niezbędnych badań archeologicznych, których zakres i rodzaj ustala wojewódzki konserwator zabytków w trybie przepisów odrębnych z zakresu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami. W przypadku odkrycia przedmiotu posiadającego cechy zabytku, zastosowanie mają przepisy odrębne.

W związku z brakiem ustaleń skutkujących zmianami dotychczasowego użytkowania gruntów, w tym wskazań dotyczących możliwości realizacji zabudowy, w ustaleniach projektowanego dokumentu odstąpiono od określania zasad modernizacji, rozbudowy i budowy infrastruktury technicznej w zakresie zaopatrzenia w wodę, odprowadzania ścieków i wód opadowych, zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną, gaz, a także w zakresie telekomunikacji i gospodarki odpadami (§ 9 projektowanego dokumentu).

Należy zwrócić uwagę, że w aktualnej wersji projektu Planu, zgodnie z sugestią RDOŚ Szczecin (pismo znak: WPS.610.99.2025.AM), w granicach terenów 1WS i 1WS-ZN zrezygnowano z możliwości dopuszczenia możliwości lokalizacji obiektów infrastruktury technicznej oraz dróg wewnętrznych, pomostów i kładek.

6. Analiza i ocena oddziaływań wynikających z realizacji ustaleń planu na środowisko

6.1. Zmiany przeznaczenia terenu i spodziewane skutki środowiskowe

Przedłożony projekt Planu nie wprowadza żadnych zmian dotychczasowego sposobu użytkowania i zagospodarowania gruntów. Ustalenia projektowanego dokumentu mają na celu zapewnienie dotrzymania obowiązujących przepisów w zakresie odległości planowanych turbin wiatrowych, planowanych na terenie sąsiedniej gminy Rzeczenica (woj. pomorskie), od potencjalnych terenów zabudowy – zgodnie z przepisami:

- art. 4 ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (t.j. Dz.U. 2024 poz. 317).

W związku z tym projekt Planu wyznaczył:

- strefę ograniczeń zabudowy związanych z lokalizacją elektrowni wiatrowych – obejmującą odległość 700 m od terenów pod planowane turbiny wiatrowe w gminie Rzeczenica;
- tereny rolnicze z zakazem zabudowy (RN).

Zgodnie z art. 4 ww. ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych w przypadku lokalizowania lub budowy budynku mieszkalnego albo budynku o funkcji mieszanej minimalna odległość tego budynku od elektrowni wiatrowej wynosi nie mniej niż 700 metrów.

Ustalenia planu poprzez wskazanie terenów RN - rolniczych z zakazem zabudowy – jednoznacznie zapewniają zgodność planowanej na terenie sąsiedniej gminy Rzeczenica inwestycji wiatrowej z ww. ustawą.

Ponadto jako ustalenie projektowanego dokumentu istotne w zakresie oddziaływania na środowisko należy wskazać wyznaczenie terenu wód powierzchniowych śródlądowych lub zieleni naturalnej (1WS-ZN) w dolinie rzeki Białej – między innymi w obszarze udokumentowanego złoża kredy jeziornej „Jeziernik”. Na terenie 1WS-ZN nie została dopuszczona działalność związana z eksploatacją złoża, w związku z tym projektowany dokument wyklucza możliwość wystąpienia oddziaływań na środowisko związanych z działalnością górnictwem i wydobywaniem kopaliny ze złoża „Jeziernik”.

Pozostałe ustalenia Planu w zakresie terenów leśnych 1L i 2L oraz wód powierzchniowych śródlądowych 1WS – utrzymują dotychczasowe użytkowanie leśne i przebieg koryta rzeki Białej w niezmienionej postaci, zapewniając ich trwałość.

6.2. Oddziaływanie na rzeźbę terenu, powierzchnię ziemi i gleby

Projekt planu nie wprowadza jakichkolwiek zmian związanych ze zmianami struktury dotychczasowego użytkowania terenu, w tym w pełni zachowuje tereny użytkowane rolniczo (RN), tereny lasów (L), a także utrzymuje zielen naturalną i wody powierzchniowe w dolinie Białej (teren 1WS-ZN – wód powierzchniowych śródlądowych lub zieleni naturalnej).

Należy zwrócić uwagę, że projektowany dokument poprzez wskazanie:

- terenu rolnictwa z zakazem zabudowy (1 RN);
- pozostałych terenów – zieleni leśnej, wód powierzchniowych śródlądowych oraz wód powierzchniowych śródlądowych lub zieleni naturalnej (1WS, 1-2L, 1WS-ZN);

-uniemożliwia wprowadzanie zabudowy i działań inwestycyjnych w granicach całej powierzchni objętej Planem.

W związku z tym realizacja projektowanego dokumentu nie spowoduje działań budowlanych, inwestycyjnych i innych, które mogłyby wpłynąć na rzeźbę terenu, powierzchnię ziemi i gleby. Realizacja ustaleń projektu Planu nie spowoduje oddziaływania na te komponenty środowiska. Pozytywnie należy ocenić ustalenia Planu wykluczające możliwość eksploatacji złoża kredy jeziornej „Jeziernik”. Eliminuje to jednoznacznie możliwość wystąpienia oddziaływania tej działalności na powierzchnię ziemi i gleby.

6.3. Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne

Projekt planu nie wprowadza jakichkolwiek zmian związanych ze zmianami struktury dotychczasowego użytkowania terenu, w tym w pełni zachowuje tereny użytkowane rolniczo (RN), tereny lasów (L), a także utrzymuje zieleń naturalną i wody powierzchniowe w dolinie Białej (teren 1WS-ZN – wód powierzchniowych śródlądowych lub zieleni naturalnej). Nie będą prowadzone żadne działania inwestycyjne związane z zabudową, realizacją infrastruktury. Realizacja ustaleń Planu nie spowoduje wykorzystywania zasobów wodnych lub wprowadzania jakichkolwiek zanieczyszczeń do wód powierzchniowych lub podziemnych. W związku z tym realizacja projektowanego dokumentu nie spowoduje oddziaływania na wody powierzchniowe i podziemne, ich zasoby i jakość nie wpłynie na zmiany stosunków wodnych w granicach opracowania Planu jak i w otoczeniu.

Pozytywnie należy ocenić ustalenia Planu wykluczające możliwość eksploatacji złoża kredy jeziornej „Jeziernik”. Eliminuje to jednoznacznie możliwość wystąpienia oddziaływania tej działalności na zmiany stosunków wodnych, związane z potencjalnym odwodnieniem lub wzrostem parowania z powierzchni wodnych (wzrost w trakcie i po eksploatacji kopaliny).

6.4. Oddziaływania na powietrze atmosferyczne i klimat

Projekt planu nie wprowadza jakichkolwiek ustaleń skutkujących możliwością lokalizacji obiektów mogących powodować emisję zanieczyszczeń powietrza. W wyniku jego realizacji nie powstaną źródła zanieczyszczeń powietrza i oddziaływania mogące pogorszyć jego stan.

W związku z brakiem zmian struktury funkcjonalno-przestrzennej i form użytkowania gruntu nie znajdą przekształcenia charakteru pokrycia terenu i powierzchni czynnej, mogące skutkować zmianami lokalnych warunków klimatycznych (topoklimatu i mikroklimatu).

6.5. Oddziaływania w zakresie hałasu i pól elektromagnetycznych – wpływ na warunki życia człowieka

Projekt planu nie wprowadza jakichkolwiek ustaleń skutkujących możliwością lokalizacji obiektów mogących powodować emisję hałasu. W wyniku jego realizacji nie powstaną źródła hałasu i oddziaływania związane z jego emisją.

W przypadku realizacji planowanej farmy wiatrowej na terenie sąsiednich obrębów geodezyjnych w gm. Rzeczenica (woj. pomorskie) może wystąpić oddziaływanie tej inwestycji

w zakresie hałasu – biorąc pod uwagę lokalizację terenu najbliższej położonej turbiny w odległości ok. 415 m od granic obszaru opracowania.

Poziom mocy akustycznej elektrowni wiatrowej zależy od wielkości i parametrów wirnika, siły i kierunku wiatru, stąd też jest stosunkowo zmienny. Dla stosowanych obecnie dużych konstrukcji o mocy energetycznej powyżej 2 MW, chwilowe wartości natężenia dźwięku wynoszą najczęściej ponad 105 dB – dochodząc do ok. 108 dB. Przyjmuje się, że odległością bezpieczną pod względem zachowania dopuszczalnych norm hałasu jest strefa ok. 500 m od masztu elektrowni wiatrowej. W praktyce prowadzone obliczenia modelowe propagacji hałasu w przypadku dużych farm wiatrowych określają zasięg strefy możliwych przekroczeń dopuszczalnych norm hałasu (dla najbardziej rygorystycznej normy natężenia dźwięku =40dB w porze nocy) na zakres od ok. 500 do ok. 650-700 m od turbin, w zależności od wysokości i rodzaju urządzeń, ich rozmieszczenia, ukształtowania i pokrycia terenu.

Lokalizacja planowanych turbin musi spełniać normy w zakresie dotrzymania dopuszczalnych norm hałasu – zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz.U. 2014 poz. 112). Głównym założeniem sporządzenia ocenianego Planu jest zapewnienie pełnej zgodności planowanej inwestycji z przepisami:

- ww. rozporządzenia w zakresie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz.U. 2014 poz. 112),
- Ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (t.j. Dz.U. 2024 poz. 317) – ustalających minimalną odległość zabudowy od turbin wiatrowych.

Ustalenia planu poprzez wskazanie terenów RN - rolniczych z zakazem zabudowy – jednoznacznie zapewniają zgodność planowanej na terenie sąsiedniej gminy Rzeczenica inwestycji wiatrowej z wyżej wskazanymi przepisami. Zgodnie z ustaleniami projektowanego dokumentu w jego granicach nie powstaną tereny podlegające ochronie akustycznej, na terenie których mogłyby wystąpić oddziaływania spowodowane emisją hałasu przez pracujące turbiny wiatrowe.

W związku z tym należy stwierdzić, że planowany dokument zapewni dotrzymanie dopuszczalnych norm w zakresie hałasu, zgodności z przepisami dotyczącymi zachowania wymaganych odległości od zabudowy mieszkaniowej i o funkcji mieszanej i nie spowoduje negatywnego oddziaływania na warunki życia człowieka.

Ostatecznie spełnienie tych uwarunkowań będzie rozpatrywane w postępowaniu dotyczącym decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięcia.

Oddziaływanie w zakresie pól elektromagnetycznych

Projekt planu nie wprowadza jakichkolwiek elementów mogących powodować emisję pól elektromagnetycznych. W wyniku jego realizacji nie powstaną źródła tego promieniowania i oddziaływania związane z ich emisją.

6.6. Oddziaływanie na szatę roślinną

Projekt planu nie wprowadza jakichkolwiek zmian związanych ze zmianami struktury dotychczasowego użytkowania terenu, w tym w pełni zachowuje tereny użytkowane rolniczo (RN), jak również powierzchnie występowania roślinności seminaturalnej i zbliżonej do naturalnej - tereny lasów (L) oraz zieleń naturalną i wody powierzchniowe w dolinie Białej (teren 1WS-ZN). Nie wystąpią zatem oddziaływania na zbiorowiska leśne, jak również łąk, muraw, szuwarów, a także zespołów roślinności wodnej i związane z nimi stanowiska flory wodnej i lądowej, w tym stanowiska włosieniczników w rzece Białej.

Pozytywnie należy ocenić ustalenia Planu wykluczające możliwość eksploatacji złoża kredy jeziornej „Jeziernik”. Eliminuje to jednoznacznie możliwość wystąpienia oddziaływania tej działalności na najcenniejsze siedliska przyrodnicze i zbiorowiska roślinne rozpoznane w dolinie Białej – wzdłuż północno-wschodniej granicy opracowania.

W związku z tym realizacja ustaleń planu nie wpłynie negatywnie na zachowanie walorów fitocenotycznych obszaru, w tym na utrzymanie:

- siedlisk przyrodniczych 3260 – nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników, a także 7230 - górskie i nizinne torfowiska zasadowe – występujących w dolinie Białej;
- zarośli i zadrzewień w dolinie rzeki Białej nawiązujących do łągu jesionowo-olszowego Fraxino-Alnetum (potencjalne siedlisko 91E0 – łągi nadrzeczne);
- całości zbiorowisk leśnych w granicach opracowania.

Realizacja ustaleń dotyczących terenu 1WS-ZN, poprzez wykluczenie możliwości działalności górniczej w obrębie złoża kredy jeziornej „Jeziernik”, przyczyni się wręcz do zachowania właściwego stanu siedlisk przyrodniczych na obszarze Planu. W tym zakresie rozwiązania przyjęte w planowanym dokumencie należy ocenić pozytywnie.

6.7. Oddziaływanie na awifaunę

Projekt planu nie wprowadza jakichkolwiek zmian związanych ze zmianami struktury dotychczasowego użytkowania terenu, w tym w pełni zachowuje tereny użytkowane rolniczo (RN), tereny lasów (L), a także utrzymuje zieleń naturalną i wody powierzchniowe w dolinie Białej (teren 1WS-ZN – wód powierzchniowych śródlądowych lub zieleni naturalnej). Nie przewiduje się możliwości wystąpienia negatywnego oddziaływania ustaleń projektowanego dokumentu na awifaunę.

Realizacja ustaleń planu nie wpłynie na zachowanie rozpoznanych walorów ornitologicznych obszaru, w tym na utrzymanie:

- stanowisk lęgowych ptaków w dolinie Białej (błotniak stawowy, żuraw, bąk i inne);
- pozalęgowych koncentracji łabędzi krzykliwych na noclegowisku w dolinie Białej.

Pozytywnie należy ocenić ustalenia Planu wykluczające możliwość eksploatacji złoża kredy jeziornej „Jeziernik”. Eliminuje to jednoznacznie możliwość wystąpienia potencjalnego oddziaływania tej działalności na najcenniejsze siedliska ptaków w granicach opracowania.

6.8. Oddziaływanie na nietoperze i faunę lądową

Projekt planu nie wprowadza jakichkolwiek zmian związanych ze zmianami struktury dotychczasowego użytkowania terenu, w tym w pełni zachowuje tereny użytkowane rolniczo (RN), jak również obszary pełniące funkcję biotopów dla lokalnych zespołów fauny - tereny lasów (L) oraz zieleń naturalną i wody powierzchniowe w dolinie Białej (teren 1WS-ZN).

W pełni zostaną zachowane najważniejsze biotopy mające znaczenie dla zachowania różnorodności lokalnej fauny, w tym struktury gatunkowej i liczebności populacji nietoperzy. W pełni zachowane zostaną elementy struktury ekologicznej wskazanej w granicach Planu w opracowaniu ekofizjograficznym:

- lokalny korytarz ekologiczny doliny rzeki Białej – wzdłuż południowo-wschodniej granicy powierzchni;
- płat lasów w granicach opracowania i w jego otoczeniu (na południe i wschód).

Pozytywnie należy ocenić ustalenia Planu wykluczające możliwość eksploatacji złoża kredy jeziornej „Jeziernik”, jak również zakaz zabudowy, dotyczący w praktyce całej powierzchni w granicach Planu. Eliminuje to jednoznacznie możliwość wystąpienia potencjalnego oddziaływania działalności górniczej na cenne siedliska fauny (płazy, gady, ssaki, ichtiofauna), jak również fragmentacji terenu i powstania barier migracyjnych związanych z zabudową.

6.9. Oddziaływanie na krajobraz

Projekt planu nie wprowadza jakichkolwiek zmian związanych ze zmianami struktury dotychczasowego użytkowania terenu, w tym w pełni zachowuje tereny użytkowane rolniczo (RN), jak również obszary pełniące funkcję biotopów dla lokalnych zespołów fauny - tereny lasów (L) oraz zieleń naturalną i wody powierzchniowe w dolinie Białej (teren 1WS-ZN).

Należy zwrócić uwagę, że projektowany dokument poprzez wskazanie:

- terenu rolnictwa z zakazem zabudowy (1 RN);
- pozostałych terenów – zieleni leśnej, wód powierzchniowych śródlądowych oraz wód powierzchniowych śródlądowych lub zieleni naturalnej (1WS, 1-2L, 1WS-ZN);
- uniemożliwia wprowadzanie zabudowy i działań inwestycyjnych w granicach całej powierzchni objętej Planem.

W związku z tym realizacja projektowanego dokumentu nie wpłynie w żaden sposób na zmiany pokrycia terenu, jego konfiguracji i zasięgu poszczególnych form użytkowania gruntów. Nie wystąpią w związku z tym oddziaływania na walory krajobrazowe.

Realizacja ustaleń Planu przyczyni się w pełni do utrzymania walorów krajobrazowych obszaru opracowania, chronionych w ramach granic OChK „Żydowo-Biały Bór” (por. analiza w rozdz. 7.1 – 7.2 Prognozy).

Realizacja ustaleń dotyczących terenu 1WS-ZN, poprzez wykluczenie możliwości działalności górniczej w obrębie złoża kredy jeziornej „Jeziernik”, wpłynie pozytywnie na zachowanie walorów krajobrazowych najcenniejszego pod kątem krajobrazowym fragmentu terenu – doliny Białej. Projektowany dokument zapewnia w związku z tym nienaruszalność walorów krajobrazowych na obszarze Planu. W tym zakresie rozwiązania przyjęte w planowanym dokumencie należy ocenić pozytywnie.

6.10. Środowisko kulturowe

Realizacja ustaleń planu w zakresie utrzymania dotychczasowego zagospodarowania terenu pod funkcję rolniczą, leśną, zieleni naturalnej i wód powierzchniowych śródlądowych, przy objęciu jednocześnie obszaru zakazem zabudowy, nie spowoduje możliwości wystąpienia oddziaływań na obiekty środowiska kulturowego objęte ochroną (stanowiska archeologiczne).

6.11. Sytuacje awaryjne

Realizacja ustaleń planu w zakresie przeznaczeń terenu pod funkcję rolniczą, leśną, zieleni naturalnej i wód powierzchniowych śródlądowych nie spowoduje możliwości wystąpienia żadnych zagrożeń związanych z możliwością wystąpienia sytuacji awaryjnej.

6.12. Oddziaływania skumulowane i transgraniczne

Ustalenia projektowanego dokumentu nie wprowadzają zmian sposobu użytkowania i zagospodarowania gruntów. W związku z realizacją ustaleń Planu nie wystąpią oddziaływania skumulowane.

Realizacja ustaleń planu nie spowoduje oddziaływań o charakterze transgranicznym.

6.13. Potencjalne zmiany środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

Na analizowanym obszarze nie występują w chwili obecnej istotne tendencje rozwojowe, prowadzące do zasadniczych zmian struktury i stanu środowiska. Obszar planu jako dość odległy od większych ośrodków osadniczych, nie podlega istotnej presji rozwoju zabudowy kosztem terenów otwartych, użytkowanych rolniczo.

Brak realizacji ustaleń projektu planu nie spowoduje zmian w środowisku. Obszar ten jako całość, pozostanie dalej terenem użytkowanym przede wszystkim rolniczo. Struktura użytkowania gruntów nie ulegnie większym zmianom. Zasadnicze procesy regulowane będą w dalszym ciągu przez zabiegi gospodarcze człowieka – związane głównie z gospodarką rolną oraz leśną w granicach lasów. Kontynuacja użytkowania rolniczego wpłynie na podtrzymanie i intensyfikację dotychczasowych przekształceń środowiska przyrodniczego, związanych przede wszystkim z zabiegami agrotechnicznymi, nawożeniem gruntów i zbiorem plonów roślin uprawnych.

W ostatnich latach w otoczeniu obszaru planu zrealizowana została obwodnica miejscowości Brzeziny w ciągu drogi krajowej nr 25. Wzrost dostępności terenu na skutek budowy obwodnicy i rekreacyjne wykorzystywanie terenów w dolinie Białej może potencjalnie wpłynąć na pojawienie się nowych funkcji, w tym zabudowy na terenach użytkowanych rolniczo w granicach planu.

6.14. Rozwiązania alternatywne w stosunku do przedstawionych w dokumencie

Nie wskazuje się rozwiązań alternatywnych w stosunku do przedstawionych w projektowanym dokumencie.

7. Problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu

7.1. Uwarunkowania ochrony przyrody w tym obszary Natura 2000

Całość obszaru opracowania znajduje się w granicach obszaru chronionego krajobrazu:

- Obszar Chronionego Krajobrazu "Okolice Żydowo-Biały Bór".

Ponadto w otoczeniu obszaru opracowania znajdują się następujące formy ochrony przyrody:

- Obszar Chronionego Krajobrazu „Na Południowy Wschód od Jeziora Bielsko” – ok. 0,4 km na północ (w granicach woj. pomorskiego);
- Obszar Chronionego Krajobrazu „Las Drzonowski” – ok. 1,4 km na południowy zachód;
- Rezerwat przyrody „Bocheńskie Błoto” – ok. 8,2 km na wschód;
- Rezerwat przyrody „Międzybórz” – ok. 6,8 km na południowy-wschód;
- Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków „Ostoja Drawska” PLB320019 – ok. 8,2 km na północ;
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Sporysz” PLH220064 – ok. 5,5 km na wschód;

W promieniu 2 km od obszaru opracowania nie występują indywidualne formy ochrony przyrody – jak: pomniki przyrody, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe. Najbliższe pomniki przyrody znajdują się w m. Biała – ok. 3,4 km na północny-zachód od granic opracowania, a najbliższy zlokalizowany użytek ekologiczny – ok. 2,9 km na północ.

W związku z zachowaniem w projektowanym dokumencie aktualnego użytkowania gruntów i wprowadzonym zakazem zabudowy (tereny RN) nie wystąpią zmiany pokrycia terenu i działania inwestycyjne (w zakresie zabudowy lub budowy infrastruktury), które mogłyby wpłynąć na walory przyrodnicze i krajobrazowe OChK „Okolice Żydowo-Biały Bór”, jak również innych form ochrony przyrody zlokalizowanych poza granicami opracowania planu, w jego otoczeniu.

W związku z tym należy stwierdzić, że planowany dokument nie spowoduje negatywnego wpływu na obszary Natura 2000, nie wystąpi negatywne oddziaływanie na integralność i spójność sieci obszarów Natura 2000.

7.2. Ocena zgodności z przepisami prawnej ochrony przyrody

Z punktu widzenia zgodności projektowanego dokumentu z przepisami prawa ochrony przyrody konieczne jest rozważenie zgodności ustaleń z przepisami dotyczącymi zasad gospodarowania w granicach:

- Obszaru Chronionego Krajobrazu „Okolice Żydowo-Biały Bór” obejmującego w całości obszar opracowania.

Aktualny stan prawny tej formy ochrony reguluje Obwieszczenie Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego uchwały w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz. Urz. z 2014 r. poz. 1637).

W tabeli poniżej przedstawiono analizę zgodności ustaleń planu z zakazami wynikającymi z ww. przepisów Obwieszczenia Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego dotyczącego OChK „Okolice Żydowo-Biały Bór”.

Tab. 11. Ocena zgodności ustaleń projektu planu z zakazami obowiązującymi w granicach OChK „Okolice Żydowo-Biały Bór”

Zakazy §3 Uchwały (punkty)	Ocena zgodności/ niezgodności z zakazem
1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry	Realizacja ustaleń planu nie spowoduje naruszenia zapisów uchwały – tereny w granicach planu nie podlegają zmianom użytkowania i zagospodarowania terenu, w tym działaniom związanym z lokalizacją zabudowy i infrastruktury <u>Zgodność z zakazem</u>
2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko	Realizacja ustaleń planu nie spowoduje naruszenia zapisów uchwały – tereny w granicach planu nie podlegają działaniom inwestycyjnym. <u>Zgodność z zakazem</u>
3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych	Realizacja ustaleń planu utrzymuje w pełni dotychczasowe użytkowanie terenu – rolnicze, leśne, a także zieleń naturalną z wodami. <u>Zgodność z zakazem</u>
4) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu oraz skamieniałości	Realizacja ustaleń planu nie zezwala na eksploatację kopalin. <u>Zgodność z zakazem</u>
5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu	Realizacja ustaleń planu nie spowoduje naruszenia zapisów uchwały – tereny w granicach planu nie podlegają zmianom użytkowania i zagospodarowania terenu, w tym działaniom związanym z lokalizacją zabudowy i infrastruktury <u>Zgodność z zakazem</u>
6) dokonywania zmian stosunków wodnych	Realizacja ustaleń planu nie spowoduje zmian stosunków wodnych. <u>Zgodność z zakazem</u>
7) likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych	Realizacja ustaleń planu nie spowoduje likwidacji, zasypywania lub przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy lub obszarów wodno-błotnych. <u>Zgodność z zakazem</u>
8) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od: a) linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych	Plan wprowadza zakaz zabudowy na całym obszarze w jego granicach. <u>Zgodność z zakazem – w aktualnej wersji projektu Planu, zgodnie z sugestią RDOŚ Szczecin (pismo znak: WPS.610.99.2025.AM), dostosowano ustalenia szczegółowe dla terenów 1WS i 1WS-ZN i zrezygnowano z możliwości dopuszczenia w ich granicach możliwości lokalizacji obiektów infrastruktury technicznej oraz dróg wewnętrznych, pomostów i kładek.</u>

Jak wynika z analizy przedstawionej powyżej, po korektach ustaleń szczegółowych projektu Planu dla terenów 1WS i 1WS-ZN (rezygnacja z możliwości lokalizacji obiektów infrastruktury technicznej oraz dróg wewnętrznych, pomostów i kładek), realizacja ustaleń ocenianego dokumentu nie spowoduje wystąpienia sprzeczności z zakazami i nakazami określonymi w przepisach dotyczących ochrony przyrody.

7.3. Ochrona zasobów użytkowych

Na obszarze objętym planem nie nastąpią żadne zmiany aktualnej struktury użytkowania gruntów. Realizacja projektowanego dokumentu nie wpłynie zatem negatywnie na zasoby glebowe o wysokich walorach użytkowych. Ustalenia planu nie będą powodować również zajmowania terenów leśnych, podlegających ochronie na podstawie przepisów ww. ustawy.

Realizacja ustaleń planu nie będzie negatywnie oddziaływać na zasoby wód podziemnych, użytkowe poziomy wodonośne oraz wody powierzchniowe.

7.4. Cele ochrony środowiska na szczeblu wspólnotowym i krajowym istotne z punktu widzenia analizowanego dokumentu

Należy zauważyć, że zapisy projektu planu wprowadzają przede wszystkim zmiany dotyczące możliwości wykorzystania terenów sąsiedniej gminy Rzeczenica na potrzeby energetyki wiatrowej (wykorzystanie odnawialnych źródeł energii) – w zgodności z istniejącymi wymogami prawnymi w tym zakresie. Zapisy te realizują następujące cele polityki ogółouropejskiej (wspólnotowej):

- Przyjętego w grudniu 2008 r. Pakietu Klimatyczno - Energetycznego UE (zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych o co najmniej 20 % w stosunku do poziomu z roku 1990, zwiększenie udziału energii odnawialnej o 20% w całkowitej produkcji energii);
- Protokołu z Kioto do Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych (dokument rangi ogółoświatowej - ponadeuropejskiej) w sprawie zmian klimatu (11 grudzień 1997) - określającego dla państw UE-15 docelową redukcję średnich emisji gazów cieplarnianych w latach 2008–2012 o 8 % poniżej poziomów z 1990 r. (dla RP 6% w roku 2012 w stosunku do 1988 r.).

Działania te są zbieżne z przyjętymi krajowymi celami ochrony środowiska wyrażonymi w:

- Polityce ekologicznej państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016 - w zakresie jakości powietrza (kierunki działań w latach 2009-2012 - promowanie odnawialnych źródeł energii);
- II Polityce ekologicznej państwa (dokument z perspektywą do 2025 r.) - w zakresie racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych - poprzez wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych oraz polityki ekologicznej w zakresie jakości środowiska - w sferze jakości powietrza i zmian klimatu.

W podanych wyżej zakresach projektowany dokument należy uznać za element realizacji Polityki energetycznej Polski do 2030 r. (Ministerstwo Gospodarki 2008). Zakłada ona uzyskiwanie do 2020 r. 15% energii ze źródeł odnawialnych (OZE) i odpowiednio 20% w roku 2030, a także ograniczenie emisji gazów (CO₂, SO₂ i NO_x) pochodzenia energetycznego (zobowiązania akcesyjne wobec UE).

W związku z tym należy stwierdzić, że projektowany dokument w sposób należyty uwzględnia aktualne cele ochrony środowiska wyznaczone na szczeblu krajowym i międzynarodowym.

8. Uwarunkowania ochrony środowiska kulturowego

Projekt Planu prawidłowo identyfikuje i wskazuje obiekty środowiska kulturowego podlegające ochronie. Są to stanowiska archeologiczne ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków objęte strefami ochrony konserwatorskiej, zlokalizowane na terenach pozostających zgodnie z Planem w użytkowaniu rolnym z zakazem zabudowy (teren 1RN) i leśnym (teren 1L). W granicach tych terenów nie jest możliwa realizacja zabudowy ani modernizacji, budowy, lub przebudowy infrastruktury. Nie wystąpi możliwość naruszenia obiektów środowiska kulturowego.

W związku z tym nie przewiduje się wystąpienia negatywnego oddziaływania na środowisko kulturowe.

9. Minimalizacja oddziaływań na środowisko

W związku z brakiem prognozowanych oddziaływań realizacji ustaleń Planu na środowisko nie wskazuje się zaleceń w zakresie działań ograniczających oddziaływanie.

10. Monitoring oddziaływania ustaleń planu na środowisko

Wobec braku przewidywanych oddziaływań realizacji ustaleń planu na pozostałe elementy środowiska, nie wprowadza się zapisów dotyczących potrzeby prowadzenia monitoringu.

11. Literatura i materiały archiwalne

1. Bandzul W., 2005, Energetyka wiatrowa w Polsce, *Elektroenergetyka*, Nr 3 (54).
2. Baza danych obszarów sieci Natura 2000 w Polsce, Ministerstwo Środowiska, <http://natura2000.mos.gov.pl/natura2000/>
3. Centralna Baza Danych Geologicznych, PIG, <http://baza.pgi.gov.pl/>
4. Chodkiewicz T., Kuczyński L., Sikora A., Chylarecki P., Neubauer G., Ławicki Ł., Stawarczyk T. 2015. Ocena liczebności populacji ptaków lęgowych w Polsce w latach 2008–2012. *Ornis Polonica* 56: 149–189.
5. Głowaciński Z. (red.). 2001. Polska czerwona księga zwierząt - kręgowce. Państwowe Wydawnictwo Rolnicze i Leśne, Warszawa.
6. Gromadzki M., Przewoźniak M., 2002, Ekspertyza nt. ekologiczno-krajobrazowych uwarunkowań lokalizacji elektrowni wiatrowych w północnej (Pobrzeże Bałtyku) i w centralnej części woj. pomorskiego”, *Biuro Projektów i Wdrożeń Proekologicznych PROEKO*, Gdańsk, 2002.
7. Hötter H. 2006. The impact of repowering of wind farms on birds and bats. NABU, Bergenhusen.
8. Illner H. 2011. Comments on the report “Wind Energy Developments and Natura 2000”, edited by the European Commission in October 2010.
9. Kepel A. (red.). 2009. Tymczasowe wytyczne dotyczące oceny oddziaływania elektrowni wiatrowych na nietoperze (wersja II grudzień 2009). Dokument wydany przez Porozumienie dla Ochrony Nietoperzy.
10. Kepel A., Ciechanowski M., Jaros R., 2011, Wytyczne dotyczące oceny oddziaływania elektrowni wiatrowych na nietoperze, GDOŚ Warszawa.
11. Kondracki J. 1998. *Geografia fizyczna Polski*. PWN. Warszawa.
12. Limpens H. J. G. A., Kapteyn K. 1991. Bats, their behaviour and linear landscape elements. *Myotis* 29: 39-48.
13. Lorenc H. (red.), 2005, *Atlas Klimatu Polski*, IMGW, Warszawa.
14. Ławicki Ł., Wylegała P., Wuczyński A., Smyk B., Lenkiewicz W., Polakowski M., Kruszyk K., Rubacha S., Janiszewski T. 2012. Rozmieszczenie, charakterystyka i status ochronny noclegowisk gęsi w Polsce. *Ornis Polonica* 2012, 53: 23–38.
15. Meissner W., Cząstkiewicz D., Antczak J., Guentzel S. 2021. Liczebność i rozmieszczenie czajek *Vanellus vanellus* i siewek złotych *Pluvialis apricaria* jesienią 2020 roku w Polsce. *Ornis Polonica* 2021, 62: 293–309.
16. PSEW 2008. Wytyczne w zakresie oceny oddziaływania elektrowni wiatrowych na ptaki. Szczecin.
17. Sikora A., Ławicki Ł., Kajzer Z., Antczak J., Kotlarz B. 2013. Rzadkie ptaki lęgowe na Pomorzu w latach 2000–2012. *Ptaki Pomorza* 4: 5-81.
18. Sikora A., Ławicki Ł., Wylegała P., Lenkiewicz W. 2015. Liczebność i rozmieszczenie żurawi *Grus grus* na jesiennych noclegowiskach w Polsce w latach 2009–2013. *Ornis Pol.* 56: 1–25.
19. Stryjecki, Mielniczuk, 2011, Wytyczne w zakresie prognozowania oddziaływań na środowisko farm wiatrowych.
20. Tomiałojć L., Stawarczyk T. 2003. *Awifauna Polski. Rozmieszczenie, liczebność i zmiany*. PTPP „pro Natura”. Wrocław.
21. Waloryzacja przyrodnicza województwa zachodniopomorskiego, RDOŚ Szczecin, 2010.
22. Walsh A. L., Harris S. 1996. Foraging habitat preferences of vespertilionid bats in Britain. *J. Appl. Ecol.* 33: 508-518.
23. Wylegała P., Antczak J., Glapan J., Górecki D., Guentzel S., Kajzer K., Kniola T., Szurlej-Kielańska A. 2024. Monitoring ptaków na lądowych farmach wiatrowych. *Poradnik metodyczny. OTOP*, Warszawa.

Załącznik 1. Oświadczenie autora o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Niniejszym jako autor przedłożonej Prognozy o oddziaływaniu na środowisko dla projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu w sąsiedztwie Gminy Rzeczenica w obrębie Dyminek w Gminie Biały Bór, oświadczam, że posiadam tytuł doktora nauk przyrodniczych, z dziedziny nauk o Ziemi.

Tym samym spełniam wymóg art. 74a ust. 2 pkt. 1 Ustawy z dnia 3 października 2008 r., dotyczący autorów prognoz i raportów o oddziaływaniu na środowisko.

Jednocześnie oświadczam, że jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Wojciech Staszek

Załącznik 2. Pisma RDOŚ Gdańsk i RDOŚ Szczecin w sprawie stref ochronnych ptaków

Karina Dylińska <karina.dylinska@gdansk.rdos.gov.pl>

Pn, 20.03.2023 08:56

Do: Wojciech Staszek <wojciech.staszek@ug.edu.pl>

Centrum Informatyczne UG: Ta wiadomość e-mail pochodzi spoza Uczelni Fahrenheita. Zachowaj ostrożność. Nie klikaj linków ani nie otwieraj załączników, chyba że rozpoznasz nadawcę i wiesz, że zawartość jest bezpieczna.

UG IT Center: This email comes from outside the Fahrenheit Universities. Use caution. Do not click links or open attachments unless you recognize the sender and know that the content is safe.

Dzień dobry

W odpowiedzi na wniosek z dnia 13.03.2023 r. w sprawie udostępnienie informacji o środowisku i jego ochronie w zakresie informacji o wyznaczonych strefach ochrony gatunkowej na obszarach wskazanych we wniosku tj. terenie gminy *Gniewino i w jej otoczeniu* oraz terenie gmin *Biały Bór i Rzeczenica i w ich otoczeniu* przekazuję, że w obrębie **woj. pomorskiego** na wskazanych przez przesłane bufory obszarach nie zostały wyznaczone strefy ochrony gatunkowej.

Ponadto przekazuję, że część wskazanego we wniosku obszaru (Biały Bór i Rzeczenica) znajdują się poza obszarem **woj. pomorskiego**. W związku z tym o udzielenie informacji o strefach ochrony gatunkowej na tym obszarze należy zwrócić się do organu kompetentnego do udzielenia informacji na tym obszarze.

Jednocześnie w załączeniu przesyłam mapy z zakresem obszaru, który został przeanalizowany (z wyłączeniem obszaru poza granicami woj. pomorskiego, który nie został przeanalizowany). Udzielona odpowiedź dotyczy obszaru wewnątrz buforu.

Z poważaniem
Karina Dylińska

Starszy Specjalista
Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Gdańsku
Wydział Organizacyjny oraz Informacji o Środowisku

ul. Chmielna 54/57
80-748 Gdańsk
tel.: +48 58 68-36-853
fax: +48 58 68-36-803
e-mail: karina.dylinska@gdansk.rdos.gov.pl

strona www: <https://www.gov.pl/web/rdos-gdansk>

Spełniamy wymagania systemu ek zarzadzania i audytu (EMAS)
Zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo

REGIONALNA DYREKCJA OCHRONY ŚRODOWISKA W SZCZECINIE

Szczecin, dnia 14 kwietnia 2023 r.

WONS.402.160.2023.MF

Pan Wojciech Staszek
Pro Digital GIS Consulting & Solutions
e-mail: wojciech.staszek@ug.edu.pl

W odpowiedzi na wniosek z dnia 20.03.2023 r., w sprawie udostępnienia informacji dot. lokalizacji stref ochrony na obszarze gminy Biały Bór (zgodnie z przedłożonym załącznikiem mapowym), Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie informuje, co następuje.

Na obszarze objętym zapytaniem brak jest aktualnie ustanowionych stref ochrony, o których mowa w art. 60 ust. 3 Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2022 r. poz. 916 z późn. zm.).

Najbliższe strefy ochrony (ustanowione dla bielika) zlokalizowane są w odległości ok. 4,8 – 6,7 km od granic wskazanego w zapytaniu buforu.

z up. Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska
Naczelnik Wydziału Ocen Oddziaływania na Środowisko
i Naprawy Szkód w Środowisku
Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
w Szczecinie
Anna Czyżowicz
/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Adresat: e-mail.

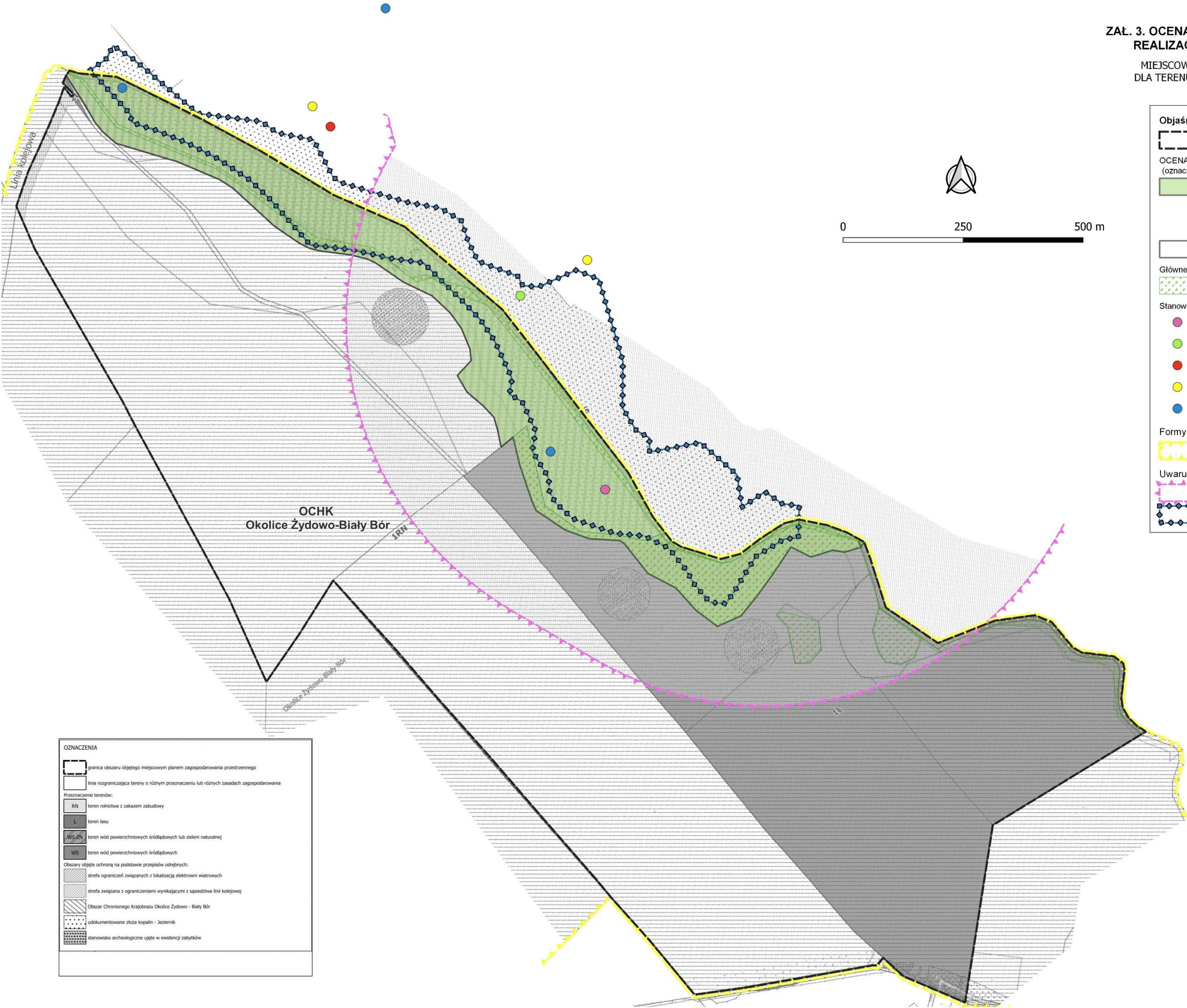

Spełniamy wymagania EMAS – zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo

ul. Teofila Firlika 20, 71-637 Szczecin, tel.: 91 43-05-200, fax: 91 43-05-201, sekretariat.szczecin@rdos.gov.pl, szczecin.rdos.gov.pl

ZAŁ. 3. OCENA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
REALIZACJI USTALEŃ PROJEKTU PLANU

MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
DLA TERENU W SĄSIEDZTWIE GMINY RZECZENICA W OBRĘBIE
DYMINEK, GMINA BIAŁY BÓR

Objaśnienia:

granica opracowania

OCENA USTALEŃ PROJEKTU PLANU

(oznaczenia projektu projektu planu poniżej, po lewej)

ustalenia korzystne dla stanu środowiska i zachowania
bioróżnorodności
- wykluczenie możliwości eksploatacji złoża "Jeziernik"
- zachowanie siedlisk przyrodniczych: 3260 i 7230
- zachowanie siedlisk fauny, w tym awifauny lęgowej
- zachowanie walorów krajobrazu doliny Białej

ustalenia neutralne dla stanu środowiska i zachowania
bioróżnorodności

Główne uwarunkowania przyrodnicze

siedliska przyrodnicze Natura 2000

Stanowiska lęgowe ptaków z Zał. I Dyrektywy Ptasiej

bąk
błotniak stawowy
gąsiorek
lerka
żuraw

Formy ochrony przyrody

granice obszarów chronionego krajobrazu

Uwarunkowania sozologiczne

odległość 700m od terenów lokalizacji turbin wiatrowych
- wykluczenie lokalizacji zabudowy mieszkaniowej
granice złoża kredy jeziornej "Jeziernik"

OZNACZENIA

granica obszaru objętego miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego

linia rozgraniczająca tereny o różnym przeznaczeniu lub różnych zasadach zagospodarowania

Przeznaczenie terenów:

RN teren rolnictwa z zakazem zabudowy

L teren lasu

WS-2W teren wód powierzchniowych śródlądowych lub zieleni naturalnej

WS teren wód powierzchniowych śródlądowych

Obszary objęte ochroną na podstawie przepisów odrębnych:

strefa ograniczeń związanych z lokalizacją elektrowni wiatrowych

strefa związana z ograniczeniami wynikającymi z sąsiedztwa linii kolejowej

Obszar Chronionego Krajobrazu Okolice Żydowo - Biały Bór

udokumentowane złoża kopalin - Jeziernik

stanowisko archeologiczne ujęte w ewidencji zabytków